בס"ד / שנה ז' / פרשת וירא / נומער 332

היכל הקודש

היכל הקודש ליידען
צייכענט אפ דעם דריטן יאר
זינט איר גרינדונג

ליכטיג
פנימים

מיין יחוס בריוו
אהרן קליטניק

וויאזוי פארט מען צו מקומות הקדושים?
בריוו פון דער ראש ישיבה שליט"א

על הצדיקים ועל החסידים

אבד חסיד מן הארץ **הרה"ח ר' שלמה ברוך בלוי ז"ל**

03	מעשה פון תפילה
04	עירנו
06	היכל הקודש נייעס
10	על הצדיקים
24	בריוו פון ר"י שליט"א
26	מעשה פון א צדיק
28	רבינ'ס לעבנסגעשיכטע
29	א בליק אויף צוריק
30	קלאסיפיידס
31	געשעענישן
34	חדר טבריו
36	ר' שלמה ברוך ז"ל

בס"ד

פרשת וירא
תשפ"ז

נומער 331
שנה ז'













מילתא דבדיחותא בינד צו דיין שיך	יארציים א שטיקל פון מיין קלייד	ספר המדות'ל ווען מען טרינקט היינט מען אן זינגען

רעדאקטאר: אברהם הערש וועבערמאן, **רעדאקציע:** אברהם יצחק אייזנער, אברהם משה הכהן שטראססער, אהרן קליטניק, מ. מאנן, גרשון קרעמער, יואל וועבערמאן, יואל שניצלער, יודא לייב וויים, ישראל דוד העסקעל, משה ארי' שניצלער, משה ראזענבערג, ישראל קרויס.

בלעטל

845.379.1161
136 Huschke Rd
Hurleyville NY 12747
Editor@bletelmagazine.com

צו באקומען אויף פאסט:
718.387.2691
subscribe@bletelmagazine.com

אויף אימעיל:
Chizikyomi@rabbiroth.org
Bletelmagazine.com
Breslevcenter.com
Gilyoines.com
ארץ ישראל: 053.315.6938

המערכת שומרת לעצמה את הזכות לקצר ולערוך כל חומר שיגיע למערכת



מעשיות פון תפילה

יואל לעווי

בני ברק

לכבוד דעם הערליכן בלעטל,

דא אין ארץ ישראל איז דא א זאך וואס הייסט 'מענק עבודה', ענדליך צו א 'tax refund' אין אמעריקע; איך פלעג אנגעבן יעדע יאר און באקומען פון זיי עטליכע טויזנט דאלאר.

דאס יאר האב איך אנגעגעבן און זיי האבן געזאגט אז ס'קומט מיר נישט, ווייל לויטן געזעץ מעג מען פארמאגן נאר איין דירה, און זיי זעגן אז איך האב נאך איינס. וואס איז די מעשה באמת? מיט 10 יאר צוריק, נאך פאר איך האב אנגעהויבן הערן די שיעורים, האט מיר איינער מייעץ געווען צו קויפן א 'לאט' [אזוי ווי אינעם פאריגן הערליכן ארטיקל פון ישראל דוד העסקל], און מ'וועט מאכן געלט וכדומה. דערווייל קען מען גארנישט בויען דארט [אגב, ס'איז נישט דאס איינציגסטע פלאץ וואו איך האב געלייגט געלט פארן הערן די שיעורים און אלעס שאדן געהאט].

האב איך זיי געזאגט אז ס'איז נישט קיין דירה, נאר סתם א ליידיגער שטח. האבן זיי געזאגט אז איך מוז אריבערקומען צו זייער הויפט אפיס אין ירושלים און ברענגען אלע צעטלעך פון דעם לאט.

ענדליך בין איך אנגעקומען, און נאכן זיצן דארט עטליכע שעה, זאגן זיי מיר אז נישט נאר האב איך נישט קיין רעכט צו באקומען קיין געלט פאר דעם יאר, נאר איך דארף זיי צוריקצאלן פאר די פאריגע יארן אויך. זיי זענען מסכים צו פארהאנדלען אז איך זאל זיי צוריקגעבן נאר פאר די לעצטע צוויי יאר.

איך בין ארויסגעגאנגען און אריין אין קאר, און שטארק געבעטן דעם אייבערשטן ער זאל מיר מאכן א נס, ווייל ב"ה איך בין נישט שולדיג קיין געלט פאר קיין שום איד, באנק אדער גמ"ח, און איך לעב אזוי ווי דער ראש ישיבה לערנט אונז - א פריילעך און פשוט לעבן, אן זוכן קיין חובות. איך האב צוגעזאגט אז אויב ס'וועט געשען א נס, וועל איך דאס מפרסם זיין אין בלעטל.

איך בין אהיים און איך האב זיי געשיקט נאך א בריוו, אבער זיי האבן ווייטער געענטפערט אז ס'איז נישטא וואס צו רעדן. האב איך נאכאמאל געבעטן דעם אייבערשטן און נאכאמאל געשיקט א בריוו.

היינט זונטאג [אפאר שעה פארן ארויפגיין אויפן פליגער קיין אמעריקע) האב איך באקומען פון זיי אן ענטפער אז איך בין געריכטן, און זיי וועלן מיר ביז א וואך אריינלייגן דאס געלט אין באנק; זיי וועלן אפילו צולייגן נאך 200 דאלאר פארן מיר שלעפן ביז יעצט.

און פאר מיינע טייערע חברים זאג איך: פאלגט דעם ראש ישיבה! לייגט נישט קיין געלט ביי א מענטש וואס האט א שיינע בארד און פארקויפט מעשיות, און אויב חס ושלום מ'האט יא געמאכט א טעות, ניצט מען די הייליגע עצה פון תפילה.

שבתי דוד מארקוס

וויליאמסבורג

מיין זון איז אריין אין שפיטאל; איך האב געבעטן דעם אייבערשטן ער זאל אהיים קומען נאך דעם זעלבן טאג, אזוי אויך האב צוגעזאגט עס מפרסם צו זיין אין בלעטל.

שכח אייבערשטער אז ביז אפאר שעה איז מען שוין געווען אינדערהיים, געזונט און שטארק.

מידע

מעדיקעיד

מיר ווילן אויפמערקזאם מאכן דעם עולם אז יעצט איז די 'מעדיקעיד רינועל' פעריאד. וואס אנדערש ווי אנדערע פראגראמען וואס מען דארף איבערמאכן יעדעס יאר לויט די צייט ווען מען האט אנגעהויבן, האט די מעדיקעיד פראגראם א באשטימטע צייט ווען יעדער מוז איבערמאכן די אפליקאציע, וואס דאס איז ביז נאוועמבער דעם 15'טן למספרם.

עס איז וויכטיג צו באמערקן אז מיט די נייע געזעצן פון פרעזידענט טראמפ ירום הודו, ווער עס גיט עס נישט אריין ביזן באשטימטן דאטום וועט פארלירן די מעדיקעיד.

ווי אויך איז דא א נייע געזעץ אז יעדער אין די משפחה פון 18 יאר און העכער מוז ארבעטן כאטש 80 שעה א חודש אדער זיין אין א מוסד; אדער איז דא א צווייטע אפציע אז מען מוז פארדינען כאטש $580 א חודש.

די סכום וואס מען דארף פארדינען איז נישט געוואנדן אין דעם וואס מען האט פארדינט דעם פארגאנגענעם יאר, נאר לויט וויפיל מען שאצט פאראויס אז מען וועט פארדינען. נאך א גרויסער טויש וואס דער פרעזידענט האט געמאכט איז אז אנדערש ווי ביז יעצט, וואס מען האט נאר געדארפט איבערמאכן די אפליקאציע איינמאל א יאר, וועט מען עס יעצט דארפן אריינגעבן יעדע 6 חדשים צו באשטעטיגן אז גארנישט האט זיך נישט געטוישט.

מען קען דאס מאכן אנליין, אדער קען מען זיך פארבינדן מיט מו"ה אשר בער אינדארסקי הי"ו.

ווינטער רעדער

שטייענדיג פארן ווינטער, ווילן מיר נאכאמאל דערמאנען אלע איינוואוינער פון שטעטל אז עס איז גאר וויכטיג ארויפצולייגן ווינטער-רעדלעך (Winter Tires).

די רעדלעך האבן א ספעציעלע ראבער וואס כאפט זיך אן בעסער אויפן וועג און איז ספעציעל געמאכט צו קענען פארן זיכערער אויפן שניי.

דאס דארף מען טון אפילו אויב מען האט א קאר מיט All-Wheel Drive, און אפילו All-Season Tires זענען אויך נישט גענוג גוט פארן ווינטער.

פארן מיט געהעריגע רעדלעך שטעלט אייך אריין אין א סכנה, און איז אויך א סכנה פאר אנדערע קארס און פיסגייער.

מען קען באשטעלן די רעדלעך אנליין אויף tirerack.com אדער אויף simpletire.com.

איר קענט דאס טוישן ביי מו"ה יצחק אפפעלבוים הי"ו - Foort Automotive - וועלכער איז גרייט צו באדינען אנשי שלומינו מיט אלע קאר סערוויסעס.

שוין דא צו
באקומען!

טשיקן סאלאמי
טשיקן פרענקס



דעליווערי איז מאנטאג
דינסטאג מיטוואך און
דאנערשטאג.
ארדערס ביז 2:00 וועלן מיר
דעליווערן דעם זעלבן טאג.

FREE
DELIVERY

נייע טעלעפאן נאמבער
845.861.1003

BOTTOMS, DRUMSTICKS, CUTLETS, FAMILY PACK CUTLETS, THIN CUTLETS, DARK CUTLETS, GROUND, FAMILY PACK GROUND, DARK GROUND, NUGGETS, FINGERS, DARK STEW, WINGS, BONES, GIZZARDS, LIVER, SALAMI, FRANKS

ברסלב פלייש
ועד הכשרות
קרית ברסלב

ב"ח משחיטה מהודרת
קרית ברסלב
KIRYAS BRESLEV POULTRY LIBERTY NY

נייעס לאק

היכל הקודש נייענס



היכל הקודש לינדען
גרייכט דריי יאר
פון איר גרינדונג

אין די יעצטיגע צייט ווערט אפגעצייכנט פיר יאר פון ווען עס איז געעפנט געווארן די שיינע הערליכע בית המדרש, היכל הקודש ברסלב אין די שטאט לינדען, בנשיאות מרן ראש ישיבה שליט"א.

דער ווינקל צייכנט זיך אויס צו זיין א הערליכע ווינקל פאר תורה און תפילה, און בפרט פאר חיזוק פאר אנשי שלומינו און פאר די גאנצע שטאט צו קענען שעפן פון די קוואל וואס דער הייליגער רבי האט אונז איבערגעלאזט אין זיינע הייליגע ספרים, וואס מוהרא"ש זי"ע האט געלערנט מיט אונז, און וואס דער ראש ישיבה האלט אין איין חזר'ן מיט אונז. די לימודים און די חיזוק וואס ווערט געלערנט דא ביי אונז אין חדר היכל הקודש.

די שטאט לינדען האט זיך אנטוויקלט אין שנת תשע"ט, ווען אפאר משפחות האבן זיך דארטן אהינגעצויגן תחת דגלו פון כ"ק אדמו"ר מקאסאן שליט"א אבער בליץ שנעל איז דאס געווארן פארשפרייט, און ס'איז געווארן א פלאץ פאר מענטשן וואס זוכן צו קויפן ביליגערע דירות און נישט דארפן צאלן די געשוואלענע פרייזן פון די שטאט.

אפאר פון אנשי שלומינו זענען אויך געווען פון די וואס האבן זיך דארט אהינגעצויגן, און מיט גאר אסאך תפילות האט מען זוכה געווען אז מ'האט געקענט עפענען בשנת תשפ"ד דער הערליכער בית המדרש היכל הקודש. דער ראש ישיבה האט דאן געשטעלט די צוויי געטרייע גבאים, מו"ה יודל איינהארן הי"ו און מו"ה אליעזר זוסיא ווערטהיימער הי"ו, זאלן זיין באויפטראגט צו נעמען אחריות אויף דעם בית המדרש. אז יעדער איינער זאל זיך שפירן דארט באקווען, און אז דער בית המדרש זאל זיין צוגעשטעלט מיט אלע הצטרכות'ער.

אויף די ערשטע וואך איז דער ראש ישיבה טאקע אריבערגעקומען און געפראווען דארטן א שיינע חנוכת הבית, געקלאפט א מזוזה, און געגעבן דארטן די ליל שישי שיעור פרשת וירא תשפ"ד. דער ראש ישיבה האט זיך דאן אויסגעדרוקט מיט קענטיגע הנאה און א געוואלדיגע קורת רוח אויף די שיינע שטיבל, און ארויסגעברענגט אז עס איז נאך טאקע קליין בכמות, אבער גאר שיין באיכות, און האט באזונדער ארויסגעברענגט די שיינקייט אז דאס איז א בית המדרש פון מלמדים, אנצייכענדיג אז א גרויס חלק פון די חשוב'ע מתפללים זענען מרביצי תורה און כלי קודש, און לערנען מיט קינדער די הייליגע תורה. אויף די וועג וואס דער ראש ישיבה לערנט מיט אונז כסדר, אריינצולייגן א ליבשאפט אין אידישקייט, א ליבשאפט צו תורה, אז זיי זאלן וועלן זיין ערליכע אידן אפילו וועלן זיי ווערן עלטער.

אין אנהייב האט מען זיך זייער געמוטשעט מיט מנין, די געטרייע גבאים האבן ממש געארבעט מיט מסירות נפש צו קענען שאפן מנין, ווארטנדיג אינדרויסן, צומאל אין די קעלט, צומאל אין די היצן, און צומאל כאפן א גוטן בזיון, אבער ס'האט זיי גארנישט אפגעשטעלט, און מיט מסירות נפש האט מען אוועקגעשטעלט



גרשון קרעמער

דעם מנין.

ברוך השם היינטיגע צייטן האט זיך דער מנין פארברייטערט, און עס זענען צוגעקומען פילע מתפללים וואס זענען זיך מחיה מיט דעם רבי'נס דיבורים און עצות, מיט די דיבורים פון מוהרא"ש זי"ע און פון די ראש ישיבה שליט"א.

דער בית המדרש דינט ווי א צוציעונגס קראפט. און א לעבקראפט פאר די גאנצע שטאט, וועו עס קומט אן דארטן יעדע וואך די עצתו אמונה, די בלעטל, און ווי אויך צענדליגער גלוינות וואס ווערן פון דארט פארשפרייט אין די בתי מדרשים, זיכער צו מאכן אז יעדער איינער אין לינדען קען זען די שיינע חיזוק, ווי דער רבי האט געבעטן פון אונז, אז מיר זאלן אנטרינקען ביימער.

א חיבה יתירה זעט מען ביים ראש ישיבה, וועו מ'זעט אז יעדעס יאר מאכט דער ראש ישיבה זיכער צו קומען באזוכן דעם בית המדרש און געבן דארט א שיעור. די שיעורים וואס ווערן דארט געגעבן האט א באזונדערן חן.

דער ראש ישיבה האט זיך אמאל אויסגעדרוקט אז רעדנדיג אין דעם בית המדרש דערמאנט עס וויאזוי היכל הקודש האט זיך אנגעהויבן, אין א קליינע בית המדרש. און האט אנגעגעווייזן אז דער ערשטער בית המדרש היכל הקודש אין וויליאמסבורג וואס מ'האט געדינגען איז געווען קלענער ווי דער בית המדרש אין היכל הקודש אין לינדען, אבער ברוך השם עס האט זיך היינט צעוואקסן צו קהילות און מוסדות אין אלע אידישע שטעט, און פון דא בעזרת השם וועט אויך וואקסן אסאך שיינע זאכן.

אבער אזוי ווי דער רבי האט אונז געלערנט אז די לימודים זאלן מיר נישט לאזן בלויז פאר אונז, נאר מ'זאל עס געבן סיי פאר די גאנצע משפחה, די עזרת נשים, און די קינדער. שטעלט דער בית המדרש אויך צו יעדע וואך א שיעור פאר די פרויען, וועו די פרויען קומען זיך צוזאם אין בית המדרש יעדע דינסטאג און הערן א שיינע שיעור וואס ווערט געלערנט דורך דער ראש ישיבה שליט"א.

ווי אויך איז דא יעדע וואך ביי שלש סעודות א שיינע קבוצה פון קינדער וואס בשעת די עלטערן זיצן אין בית המדרש און זינגען זמירות און הערן די דבר תורה, זיצן די קינדער און הערן זיך צו שיינע מעשיות וואס ווערט אנגעפירט דורך הילד החשוב יוסף יהושע ווערטהיימער נ"י, ער גרייט זיך שוין פאר במשך די וואך שיינע זאכן וואס ער גייט צושטעלן יעדע וואך פאר די קינדער. אזוי ווי דער ראש ישיבה לערנט אז א בית המדרש איז נישט קיין בעיבי-סיטינג, און זיכער נישט קיין פלאץ וואו קינדער קענען קומען אן אחריות, נאר די עלטערן ווייסן אז די קינדער וועלן זיצן אין בית המדרש און הערן שיינע מעשיות.

עס איז א געוואלדיגע קורת רוח צו זען וועו מ'האלט שוין יארן נאכדעם וואס מוהרא"ש זי"ע איז נסתלק געווארן, און ווי דער עלטערער דור געבט איבער וויאזוי מוהרא"ש זי"ע אליינס פלעגט זיך מוטשענען מיט מנין אויף די 42'סטע גאס, קוים וואס ער האט געהאט מנין, און ס'איז געווען א שטילע ווינקל.

אבער מ'זעט וויאזוי היינט איז עס נתרבה געווארן צו אפילו אזעלכע נייע שטעט ווי לינדען וואס האט זיך אנטוויקלט מיט יארן שפעטער, נאכדעם וואס מוהרא"ש זי"ע איז נסתלק געווארן, איז שוין היינט דא א בית המדרש היכל הקודש הנקראת על שמו, וואס מ'חזר'ט די לימודים וואס מוהרא"ש זי"ע האט אריינגעברענגט אין די וועלט מיט א מסירות נפש. פון דא זעט מען אז דער כח פון צדיקים.

צומאל קען עס אויסזען ווי א חוזק אדער ווי מ'טוט נישט אויף, אבער עס גייט דורך יארן, און די אלע בריוון וואס מוהרא"ש זי"ע האט געשריבן, און די אלע דיבורים גייען אריין אין די וועלט. און עס וואקסט און שטייגט אויף א מאסן פארנעם און צענדליגער יונגעלייט ווערן היינט מתקרב טאקע דורך די דיבורים.

עס איז וויכטיג צו באטאנען אז דאס איז טאקע געווען דער רצון פון מוהרא"ש זי"ע, וואס ער האט דאס געשריבן אין די צוואה אז יעדער איינער זאל זיך משתדל זיין צו עפענען א בית המדרש היכל הקודש אין די שטאט וואו ער וואוינט. געלויבט דעם אייבערשטן אז מ'זעט ווי די תלמידים פאלגן, און דאס ווערט מקוים מיט זיינע הייליגע ווערטער.

ניצחתי ואנצח גמרתי ואגמור.

היכל הקודש נייעס



פתיחת הזמן פונעם פרישן ווינטער זמן אין ישיבה

דעם פארגאנגענעם דינסטאג פרשת נח, האט דער ראש ישיבה שליט"א געגעבן די דרשת פתיחת הזמן פאר די בחורים אין ישיבה. דער ראש ישיבה שליט"א האט אויסגעווארט אויף דעם טאג, וועו די בחורים פונעם שטעטל זענען אויך אריינגעקומען אין שטאט מיטצוהאלטן אין ישיבה, כדי מ'זאל קענען געבן די דרשה פאר אלע בחורים אינאיינעם.

דורכאויס די דרשה האט דער ראש ישיבה שליט"א אוו עקגעשטעלט די דריי יסודות פון די ישיבה, און ארויסגעברענגט פאר די בחורים אז אויב זיי וועלן זיך צוהערן און פאלגן די הדרכות, וועלן זיי האבן א גוט און געשמאק לעבן, סיי אויף דער וועלט און סיי אויף יענער וועלט.

אלס ערשטע יסוד, איז די ישיבה אויסגעשטעלט אויף אן אופן אז יעדער איינציגער בחור האט א מהלך וויאזוי צו לערנען תורה. דער הייליגער רבי האט אונז געגעבן א סדר "דרך הלימוד", א וועג צו לערנען דורך זאגן די וועריטער פון די תורה, אפילו אויב מ'פארשטייט נישט וואס מ'זאגט און מ'געדענקט נישט וואס מ'האט געלערנט. אויף דעם וועג קען יעדער איינציגער איד לערנען תורה יעדן טאג, און קיינער קען זיך נישט ארויסדרייען דערפון.

היות פילע בחורים האבן אנגעפרעגט וועלכע שיעורים זיי זאלן לערנען, האט דער ראש ישיבה שליט"א אוועקגעשטעלט פיר יסודות'דיגע שיעורים פאר יעדן בחור; אויב איינער וויל צולייגן נאך שיעורים, זאל ער קומען פרעגן פריוואט.

דער ערשטער שיעור איז חומש רש"י מיט תרגום. מען זאל זיך מאכן א קבוע'דיגן סדר צו לערנען יעדן טאג א שטיקל פון די פרשה, שנים מקרא ואחד תרגום: זונטאג ביז שני, מאנטאג ביז שלישי, און אזוי ווייטער ביזן סוף וואך וועט מען האבן געענדיגט די גאנצע פרשה; מען קען עס שוין ענדיגן אפילו דאנערשטאג.

עס וועלן נישט זיין קיין בחינות דערויף און מען גייט קיינעם נישט פארהערן, נאר דער עיקר איז אז יעדער בחור זאל זוכה זיין צו לערנען יעדן טאג אביסל חומש. דאס דארף נישט נעמען מער ווי זיבן מינוט א טאג, און אפילו אויב מען קען נישט די טראפן, קען מען פשוט זאגן די וועריטער.

דער צווייטער שיעור איז משניות. דער ראש ישיבה שליט"א האט געבעטן אז יעדער בחור זאל זיך אנשטרענגען צו לערנען יעדן טאג ח"י (אכצן) פרקים משניות. פאר א מתחיל וועט עס נעמען בערך א שעה, אבער מיט די יארן וועלן מען געווואוינט זיך צו, וועט עס נעמען נישט מער ווי א האלבע שעה ביז פערציג מינוט.

דער ראש ישיבה שליט"א האט אסאך ארומגערעדט איבער די גרויסקייט פון משניות, און בתוך הדברים אויסגערופן עטליכע



גרשון קרעמער

סיומים פון בחורים וואס האבן געענדיגט ששה סדרי משנה. אבער אויב א בחור פילט אז ער קען נישט לערנען אכצן פרקים, זאל ער זאגן כאטש אזויפיל וויפיל ער קען.

דער דריטער שיעור איז תהלים: מען זאל פרובירן צו זאגן יעדן טאג דעם יום תהלים און אזוי ארום ענדיגט מען דעם גאנצן ספר תהלים יעדע וואך. דאס דארף צו נעמען בערך צווישן צוואנציג מינוט און א האלבער שעה, און אפילו דא, אויב מ'קען נישט זאגן דעם גאנצן 'יום', זאל מען כאטש זאגן עטליכע קאפיטלען.

דער פערטער שיעור איז גמרא: מען הייבט אן פון מסכת ברכות און מען גייט כסדר ביז מען איז זוכה צו ענדיגן גאנץ ש"ס און מען הייבט עס אן נאכאמאל פונדאסניי.

די צווייטע נקודה פון די ישיבה איז, אז יעדער זאל זיך קובע זיין א צייט יעדן טאג צו רעדן צום אויבערשטן אויף זיין אייגענע שפראך. דאס איז א זאך וואס ס'איז נישט גענוג צו הערן איין מאל, נאר מען דארף יעדן טאג פרישע חיזוק דערויף.

קיינער קוקט נישט אויף יענעם; יעדער האט זיך זיין אייגענעם פלאץ און זיין מהלך וויאזוי ער רעדט צום אייבערשטן. איינער גלייכט ענדערש צו גיין אין א שטילע, באהאלטענע פלאץ, א צווייטער גלייכט צו גיין שפאצירן, און אנדערע האבן אנדערע וועגן און פלעצער, אבער יעדער מוז האבן א באשטימטע צייט צו רעדן יעדן טאג צום אויבערשטן, אים דערציילן אלעס וואס ליגט אים אויפ'ן הארץ און אלעס וואס ער דארף. דער ראש ישיבה שליט"א האט ארומגערעדט און געגעבן משלים וואס און וויאזוי מען זאל רעדן צום באשעפער.

די דריטע נקודה אויף וואס די ישיבה איז געבויט, איז זיך צו פרייען מיט דעם וואס מען האט; זיין פרייליך און צופרידן מיט יעדע מצוה און גוטע זאך וואס מען האט זוכה געווען ארויסצוכאפן. מען זאל נישט קוקן אויף א צווייטן אז יענער האט מער אדער אז יענער איז בעסער, נאר קוקן אויף יעדע זאך וואס מען אליין פארמאגט: מען האט א קאפל מיט פיאות און א בארד, מען טראגט ציצית, מען היט שבת, מען עסט כשר, און אזוי ווייטער. מען דארף זיך שטארק פרייען מיט יעדע גוטע זאך וואס מען האט, זיך מורא'דיג מחי' זיין דערמיט, און זיין צופרידן מיט זיך אליין.

מיט דעם האט מען אנגעהויבן דעם נייעם זמן אין ישיבה, וואו דער ראש ישיבה שליט"א האט אויסגעפירט אז דאס איז בעצם די גאנצע מהות וואס די ישיבה האט צו פארקויפן. במשך דעם יאר וועט מען מער מרחיב זיין און אויסקלארן אלע נקודות, כדי יעדער זאל זוכה זיין צו לעבן דערמיט און האבן דעם גן עדן אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט.

עס לוינט זיך אויסצוהערן דעם גאנצן שיעור וואס פארמאגט נאך אסאך שיינע זאכן. דרוקט דא עס צו הערן.

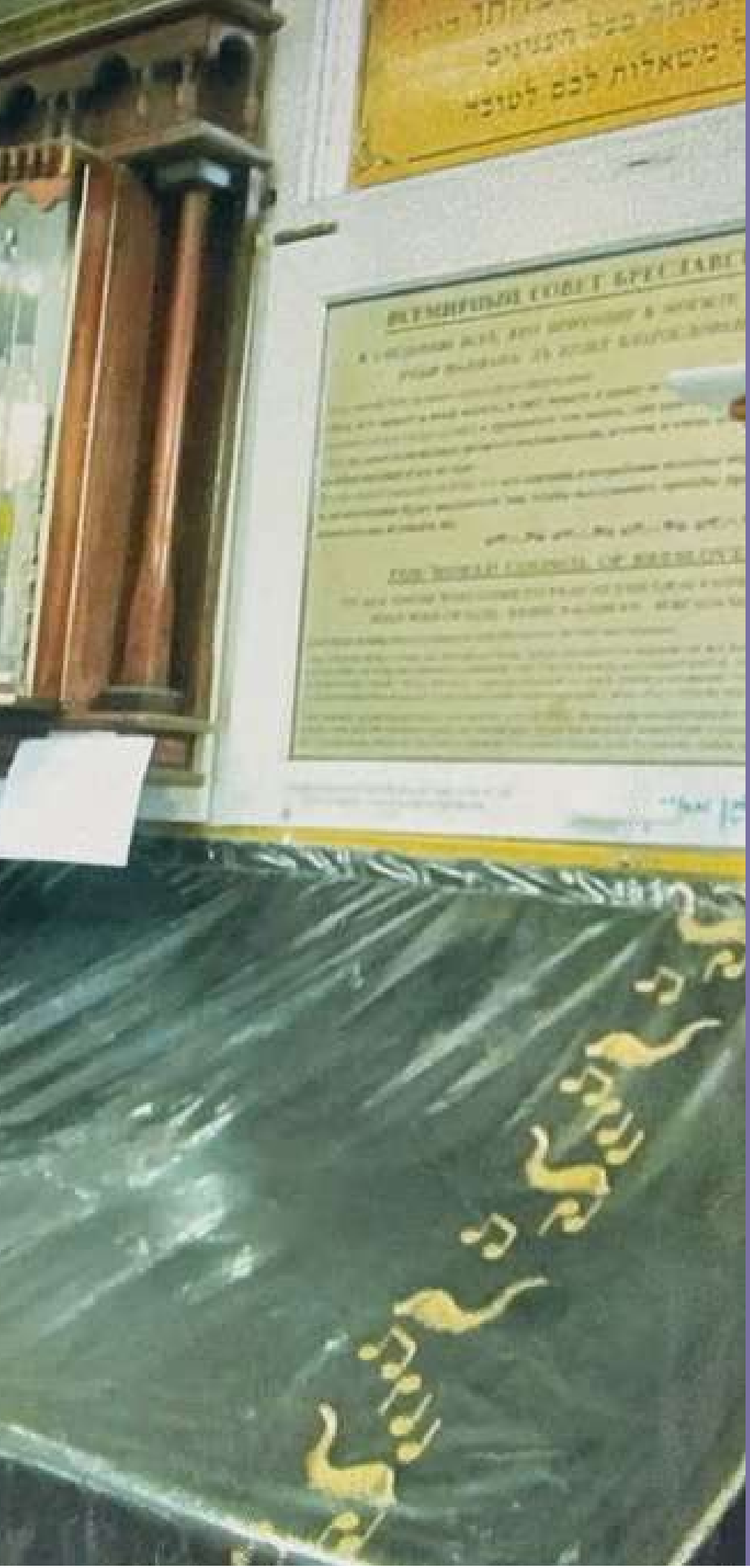
דינסטאג אינדערפרי איז אויך פארגעקומען א ברית אין ישיבה, וועו מו"ה אהרן שלמה שווארץ הי"ו האט געפראווען א ברית אין ישיבה. ביים סעודת ברית האט דער חשוב'ער זיידע מו"ה יהונתן שווארץ הי"ו אויפגעטרעטן מיט א דרשה פאר די בחורים.

עס איז אויך געווען דארט א חשוב'ער גאסט, דער באקאנטער מגיד מישרים מו"ה לייביש ליש שליט"א, וועלכער האט אויפגעטרעטן מיט טרעפליכע דיבורים פאר די בחורים און ארויסגעברענגט זיין התפעלות פון די ערליכקייט און דרך ארץ פון די חשוב'ע תלמידי הישיבה.

מען קען הערן די דרשה אויף "קול ברסלב" ביי דעם וועכנטליכן "ברסלב'ע ברידער" ליל שישי שמועס: דרוקט 1 פאר אידיש, דערנאך 4 פאר שמועסן און אנאליזן, דאן 5 פאר די "ברסלב'ע ברידער", און נומער 195 פאר דעם שמועס פון פרשת נח.

דער זמן האט זיך ברוך ה' אנגעהויבן אויפ'ן רעכטן פוס, סיי אין די ישיבה אין ויליאמסבורג, סיי אינעם שטעטל אין ליבערטי, און אזוי אויך אין ארץ ישראל; און מיט'ן אייבערשטנ'ס הילף וועט מען וויטער ממשיך זיין מיט א שטארקייט אויף וויטער, צו מאכן א נחת רוח פאר'ן הייליגן באשעפער.

בשם השם נעשה ונצליח



מדרש ומעשה

קורצן שטרייכן איבער אונזער
אומפארגעסליכן רבי הרה"ג
ר' שלמה ברוך בלוי נ"ע

א פרישן טרער

מיט פארקלעמטע הערצער באווייזנען אנשי שלומינו די פטירה פון אונזער געטרייער חבר און איינער פון די גאר נאנטע און געטרייע תלמידים פון מוהרא"ש זי"ע, הרב החסיד ר' שלמה ברוך בלוי זכרונו לברכה.

דער נפטר האט די לעצטע תקופה געווויילט אין א שפיטאל אין אמעריקע, ליידנדיג פון די שוועריע מחלה ל"ע, און האט צוריקגעגעבן זיין ריינע נשמה פארן באשעפער אין דעם יונגן עלטער פון בלויז 55 יאר, נאך יארן פון שווערע יסורים וואס ער האט מקבל געווען באהבה.

אין ישיבה פון בעל שבט הלוי זצ"ל

דער נפטר איז געבוירן געווארן אין חודש כסלו תשל"א צו זיינע חשוב'ע עלטערן, יבדלחט"א הרב ר' אברהם בלוי שליט"א און זיין חשוב'ע מאמע תחי'. אין זיינע יונגע יארן האט ער געלערנט מיט גרויס פלייס אין ישיבת 'חכמי לובלין' בצל הקודש פונעם גרויסן גאון דער בעל 'שבט הלוי' זצ"ל.

ער איז געווארן מקורב צו מוהרא"ש זי"ע נאך אלס בחור, און פון דעמאלט אן איז ער געווען שטארק מקושר צו מוהרא"ש בעבותות אהבה; ער איז געווארן איינער פון די סאמע נאנטסטע תלמידים, און האט שטענדיג צוגעלייגט אן אויער אויפצוכאפן יעדעס ווארט וואס איז ארויס פון מוהרא"ש זי"ע.

א גאנץ לעבן הפצה

זיין גאנץ לעבן האט ער געווידמעט צו דרוקן און מפיץ זיין די ספרים פון מוהרא"ש זי"ע. צענדליגער יארן האט ער אריינגעלייגט כוחות עצומות טאג און נאכט צו דרוקן, מגיה זיין און פארשפרייטן די הייליגע ספרים איבער די גאנצע וועלט, אלס דער הויפט 'בעל מגיה' אויף אלע ספרים פון מוהרא"ש, וואו ער האט געארבעט צוזאמען מיט זיין חבר רבי יחיאל לודמיר שליט"א.

איידער ער האט זיך אריינגעלייגט דערין זענען די ספרים געווען אן קיין ניקוד; ער האט עס איבערגעקוקט, מסדר געווען דעם דקדוק, און אריינגעלייגט דעם ניקוד אין פילע פון די ספרים. די באקאנטע סערייע "אשר בנחל", און נאך הונדערטער ספרים און קונטרסים וואס מען געפינט היינט אין די ספרים־שענק פון אזויפיל אידישע שטובעה, זענען אלעס זיינע פירות. ביז זיינע לעצטע טעג האט ער געארבעט אהערצושטעלן די הייליגע ספרים. אויכעט האט ער ארויסגעגעבן גאר שיין דעם גאנצן תוספתא וואס אלע אנשי שלומינו נוצן ביזן היינטיגן טאג.

בעל מחנך נפלא

אויסער זיין ארבעט מיט די ספרים,





איז ער געווען א געוואלדיגער בעל מחנך וואס האט משפיע געווען אויף זיינע תלמידים מיט זיין וואַרעמען הארץ. די מענטשן ארום אים זענען דאס מעיד אז די געשמאקייט פון זיין אין זיין סביבה איז געווען עד להפליא.

אין יבנאל האט ער א שטיק צייט געדינט אלס ראש ישיבה פון 'תפארת מוהרא"ש', וואו ער האט מיט זיין הארציגן צוגאנג צוגעצויגן די נשמות פון די יונגע תלמידים. ער האט זיך אפגעגעבן מיט יעדן בחור לויט זיין מדרגה.

מיט זיין אומגעהויערע סבלנות און גוטע וועדטער האט ער זוכה געווען מקרב צו זיין אומצאליגע אידישע קינדער צום אייבערשטן. אזוי אויך איז זיין טיר שטענדיג געווען אפן פאר יעדן וואס האט געדארפט א גוט וואַרט, זיך שואל עצה זיין איבער שלום בית, חינוך, אדער סיי וואספארא הילף.

סיפור התקרבות

אין די קומענדיגע שורות וועלן מיר אראפברענגן די זכרונות און דעם סיפור התקרבות פונעם נפטר, וואס ער האט אליין אפגעשריבן במשך די יארן:

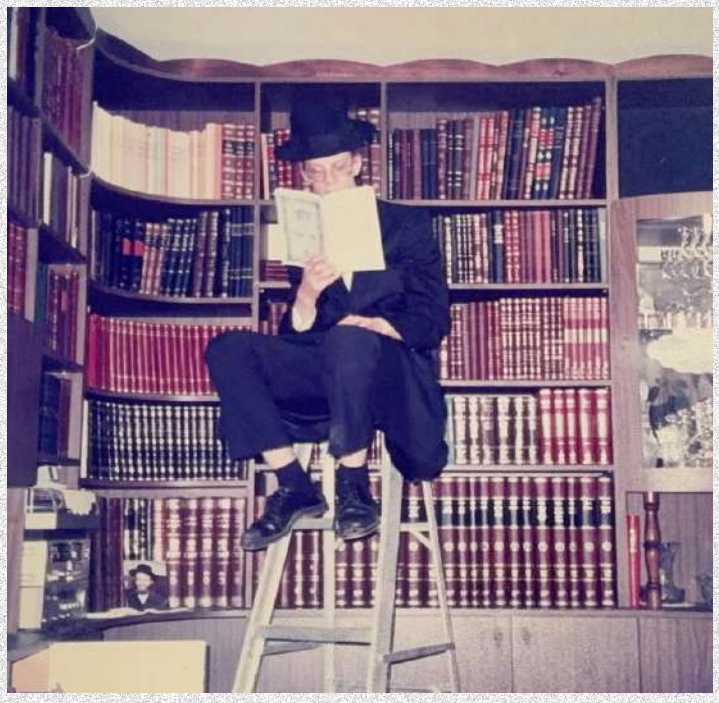
אין יענע צייטן האט מוהרא"ש געהאט א מקורב וואס האט געדונגען א דירה פאר אנשי שלומינו, וואו מען פלעגט אסאך פארברענגען אינאיינעם און זיך מחזק זיין מיט די עצות. דעמאלט איז דארט געווען א פלייסיגער בחור מיט'ן נאמען נתן בורשטיין נ"י, וואס ער האט דעמאלט געדרוקט אלע ספרים פון מוהרא"ש זי"ע.

ער איז געווען דער ערשטער וואס האט געדרוקט די קונטרסים אין דעם פארמאט וויאזוי מען זעט עס ביזן היינטיגן טאג, און ער האט געדרוקט אן א שיעור ספרים און קונטרסים.

אין יענע דירה אין בני ברק זענען געווען אלע ספרים פונעם רבי'ן, און מענטשן פלעגן אהינקומען זיך מחזק זיין. עס איז דארט אויך געווען א שאפע וואו מען האט געקענט קויפן די נייע ספרים וואס זענען ארויסגעקומען. מיין ברודער האט געהאט א בשותפות'דיגע שאפע אין ישיבה, וואו ער האט געברענגט קונטרסים פון מוהרא"ש, ווי: "אור אמונה", "דרך התשובה", "מקור השמחה", "שמירת הזמן", "בית אמונה", "תמים תהיה", און נאך. איך האב זיי אלע אויסגעלייגט אין איין אטעם און באקומען דערפון א געוואלדיגע חיות.

פון דעמאלט אן האב איך אנגעהויבן רעדן צום אייבערשטן מיט א תמימות איבער אלעס וואס איז מיר געלעגן אויפ'ן הארץ, און מיין הארץ האט אנגעהויבן ברענען צום אייבערשטן אויף א געוואלדיגע פארנעם.

גענעראפן מוהרא"ש





די ערשטע מאל וואס איך האב געזען מוהרא"ש פנים בפנים איז געווען אין יאר תשמ"ה, אין שטאט אשדוד. מוהרא"ש איז דעמאלט געווען אויף א באזוך אין ארץ ישראל, אין א 'היכל הקודש' בית המדרש. הרב ר' דניאל בוים שליט"א האט דעמאלט נאך געוואוינט אין ארץ ישראל. איך געדענק אז איך האב דעמאלט געהאט א געוואלדיגע השתוקקות צו מוהרא"ש, ווייל אין די דירה פון דעם בחור נתן בורשטיין נ"י איז געהאנגען אויף דער וואנט א שוואַרץ-ווייס בילד פון מוהרא"ש מיט דער אויפשריפט: "מנהיגם של חסידי ברסלב", און איך פלעג זיך אסאך צוקוקן צו דעם בילד.

על כל פנים, צוביסלעך זענען מיר געווארן מער און מער מקורב. מיין ברודער איז געפארן אויף שבת קיין צפת אן מיר, און שפעטער, אין יאר תשמ"ז, זענען מיר שוין געפארן אויף שבתים קיין יבנאל.

מען קען גארנישט באשרייבן וויפיל עס האט אונז געקאסט יעדע שבת! וויפיל סודות, פלענער, שטיקלעך און פארשידענע תירוצים מען האט געדארפט אויסטראכטן, אבער מיר זענען ברוך השם געפארן אסאך.

איך געדענק אז מיין עיקר התקרבות איז געווען דורך די אלטע בענדער "אשר בנחל" מיט די אמעריקאנער דעקלעך. איך פלעג זיי ליינען אינדערהיים, אמאל אפילו א גאנצן באנד אין איין טאג; עס איז געווען איינער פון וועמען איך פלעג בארגן איין באנד נאכ'ן צווייטן.

אזוי אויך, יעדעס מאל וואס מוהרא"ש איז געקומען קיין ארץ ישראל, זענען מיר געווען גרייט צו פארן און אים נאכגיין צו יעדע פלאץ וואו ער איז געגאנגען, און מיר האבן דאס אזוי גענאכט אז קיין שום מענטש אויף דער וועלט זאל נישט וויסן דערפון!

מיין חשוב'ער טאטע האט ברוך השם נישט געהאט קיין פראבלעם מיט דעם וואס מיר האבן אזוי שטארק ליב געהאט מוהרא"ש, ווייל ער איז געווען אן אונגארישער איד און האט נישט געזען א חילוק צווישן די פארשידענע חסידות'ן.

איינמאל האט ער מיר אפילו געבראַנגט א קונטרס וואס ער האט געקויפט ביים מפיץ הגדול ר' שמואל דוד יונגרייז ז"ל. אבער איך האב פארשטאנען אז איך טאר נישט איבערטרייבן מיט'ן ארויסווייזן מיין התקרבות.

איך האב דעמאלט געהאט א באהאלטענעם פלאץ אין שטוב; איך בין געשלאפן אינעם סאלאן, און ווען עס איז געווארן נאכט און איך בין געווען אליין, האב איך ארויסגענומען דעם "אשר בנחל" און אנגעהויבן ליינען ביז איך בין איינגעשלאפן. איך געדענק אז איינמאל בין איך געווארן אזוי שטארק איבערגענומען, אז איך האב געווויינט צום אייבערשטן פון גרויס התרגשות אויף דער זכיה וואס איך האב בכלל צו קענען ליינען אזא הייליג ספר מיט אזא התחזקות וואס מען זעט אין ערגעץ נישט.

אין יבנאל

איינמאל איז געווען א מעשה ווען מוהרא"ש איז געקומען קיין יבנאל. עס איז געווען איינער וואס איז געווען דער שטענדיגער דרייווער פון מוהרא"ש; מוהרא"ש פלעגט אים אנרופן און זאגן: "מארגן פאר איך צו קברי צדיקים", און ער פלעגט ארויספארן אינדערפרי פון בני ברק און אנקומען פונקט אין דער צייט וואס מוהרא"ש האט באשטימט.

אזוי אויך פלעגט ער אפנעמען מוהרא"ש פונעם לופטפעלד, סיי ביים אנקומען און סיי ביים צוריקפארן; דאס איז געווען א שטענדיגע זאך.





עס איז אפילו דא וועגן דעם א בריוו אין "אשר בנחל", וואו מוהרא"ש אנטשולדיגט זיך פאר זיין ווייב אז עס זעט אויס ווי ער נוצט אויס איר מאן, און ער שרייבט איר אז ער האט א סיבה פארוואס ער נעמט אים, און לייגט צו: "ותאמיני לי שיש לי דרכים רבות להגיע למחוז חפצי".

על כל פנים, איינמאל האבן מיר זייער שטארק געוואלט וויסן וואו מוהרא"ש געפינט זיך, און עס איז נישט געווען וועט עס זאל אונז קענען זאגן. האבן מיר אנגערופן די ווייב פון דעם דרייווער, און זי האט אונז געזאגט אז ער געפינט זיך אין יבנאל.

איך און מיין ברודער האבן זיך גלייך ארויסגעלאזט קיין יבנאל מיט פארשידענע באסעס, ביז מיר זענען ברוך השם אנגעקומען קיין יבנאל. דארט איז מוהרא"ש געווען אין שטוב פון ר' עמיקם מזרחי ז"ל, און מיר האבן דארט געווארט אויף אים.

אויבן איז געווען א קליינע דירה וואו מוהרא"ש פלעגט זיך אויפהאלטן. זענען מיר ארויפגעגאנגען און געטראפן מוהרא"ש. מוהרא"ש האט אונז געפרעגט: "פון וואו האט איר געווואוסט אז איך בין דא?", ווייל זי האט אונז נישט געזאגט דעם געוויען פלאץ, נאר בלויז אז ער איז אין יבנאל. האבן מיר געמאכט אזא פנים ווי איינער וואס ויל זאגן אז מיר האבן עס פשוט צוגעטראפן. האט מוהרא"ש געזאגט: "לב מבין..." און ער האט אונז געפרעגט: "איר זענט די ברידער בלוי? שרייבט מיר בריוו און איך ועל אייך ענטפערן." מוהרא"ש איז געווען אונזער גאנצע לעבן.

מוהרא"ש צום ערשטן מאל אין שטאט אשדוד

איך געדענק אז דאס ערשטע מאל וואס מוהרא"ש האט געערעדט אין אשדוד, בין איך געפארן מיט'ן באס נומער 315, וואס עקזיסטירט שוין היינט נישט. איך געדענק ווי ער האט אויסגעשריגן אינמיטן זיין דרשה: "וואס וועט משיח אנטפלעקן? א פארטיי?! א צייטונג?! משיח וועט אנטפלעקן דעם אייבערשטן!!!"

איך געדענק אויך אז ער האט געערעדט וועגן דעם ענין פון "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", און וועגן דעם שם שד"י – אז עס איז דא ענוג פון זיין אלקות פאר יעדן איינעם באזונדער. דערנאך האבן מיר געדאוועט מעריב צוזאמען; איך בין דעמאלט געווען גאר שטארק איבערגענומען.

מיין ערשטע ראש השנה אין אומאן





איך האב ברוך השם חתונה געהאט ד' כסליו תשנ"ב, וואס דאס איז אויך מיין געבורטסטאג. מוהרא"ש האט מיר דעמאלט געזאגט אז איך זאל נישט קומען קיין אומאן אויף ראש השנה תשנ"ג. איך געדענק ווי איך האב מיט אים געריידט אויפן טעלעפאן פון א פובליק טעלעפאן, ווייל איך אליין האב נישט געהאט קיין טעלעפאן.

דעמאלט האט ער מיר דערמאנט דעם מאמר חז"ל: "מוטב שיתחלל שבת אחת" וכו', און ער האט מיר געזאגט מיט די ווערטער: "פאלג מיר און בלייב..." אבער איך האב געדענקט וואס עס שטייט אין "חיי מוהר"ן", אז דער רבי דארף אזוי זאגן פאר איינעם וואס האט מסירות נפש אויף ראש השנה, אבער מען טאר אים נישט פאלגן.

צום סוף בין איך טאקע אנגעקומען קיין אומאן... ווען מוהרא"ש האט מיר דערזען, האט ער געשמייכלט און געזאגט: "אה! ביסטו דאך יא דא!" ווי איינער וואס זאגט: סוף כל סוף האסטו איבערגעבראכן אלע מניעות...

א טעלעפאן רוף מיט מוהרא"ש

איינמאל האב איך פארשריבן א טעלעפאן־געשפרעך וואס איך האב געהאט מיט כ"ק מוהרא"ש זי"ע, פון יאר תשמ"ו אדער תשמ"ז.

ש. ב: העלא, העלא, דא רעדט בלוי...

מוהרא"ש: וויאזוי הייסטו מיטן ערשטן נאמען?

ש. ב: שלמה ברוך.

מוהרא"ש: וואס הערט זיך?

ש. ב: ברוך השם.

מוהרא"ש: דו דאוונסט נאך ביי מיין שוועי?

ש. ב: אמאל יא, אמאל נישט.

מוהרא"ש: דיין ברודער אויך?

ש. ב: אמאל יא, אמאל נישט.

מוהרא"ש: וואו לערנסטו היינט?

ש. ב: אין לובלין... אין היכל הקודש פון לובלין!

מוהרא"ש: ...

איך: איך וויל התחזקות.

מוהרא"ש: אויף דער וועלט גייט אריבער אויף יעדן איינעם, און עס גייט אריבער וואס עס גייט אריבער, אלע סארטן איבערגייעכצן. די קונטרסים זענען א מתנה פון הימל. חזר אסאך די קונטרסים, וועסטו האבן אסאך התחזקות. יעדן טאג איין קונטרס, און מאך דערפון א תפילה. נאך אביסל וועל איך קומען קיין ארץ ישראל, און דעמאלט וועלן מיר רעדן.

ש. ב: קען מוהרא"ש מיר עפעס זאגן...?

מוהרא"ש: זאג עפעס א פסוק, און איך וועל דיר זאגן עפעס דערויף.

ש. ב: "לעולם ד' דברך ניצב בשמים".

מוהרא"ש: די דיבורים פונעם



אייבערשטן גענפינען זיך אין הימל, און מען דארף זיי אראפבערענגען צו אונז. און ער האט צוגעלייגט: "לערן אסאך, אסאך משניות, אסאך משניות..."

ש. ב: ברוך השם, איך האלט שוין בײם דרייצנטן מאל ששה סדרי משנה, ח"י פרקים וכו'.

מוהרא"ש: דו דארפסט זיך זייער שטארק מחיה זיין דערמיט.

ש. ב: איך האב געוואלט הערן נאך פירושים: "רחבה מצוותך מאד..."

מוהרא"ש האט זיך נישט באצויגן דערצו, נאר געפרעגט:

מוהרא"ש: וואו געפינט זיך יחיאל (לודמיר)?

ש. ב: דא, אנטקעגן מיר.

מוהרא"ש: גיב מיר אביסל רעדן מיט יחיאל. און ער האט צוגעלייגט: "שרייב מיר אסאך, און איך וועל דיר צוריקשרייבן."

מוהרא"ש: וויאזוי האלט זיך דיין ברודער שטארק?

ש. ב: ברוך השם.

איך האב איבערגעגעבן דעם טעלעפאן צו יחיאל (לודמיר). איידער מיר האבן אנגערופן מוהרא"ש, האבן מיר צווישן זיך געדעדט וועגן די כתבים וואס מוהרא"ש האט בײ זיך און זענען נאך נישט געדרוקט געווארן. און אט איז געווען א חידוש: מוהרא"ש האט זיך אליין באצויגן דערצו, אן דעם וואס מיר זאלן אים דערמאנען אפילו איין ווארט וועגן דעם.

מוהרא"ש: איך האב גרייט צום דרוק אויף על התורה, אויף מועדים, אויף די מצוות, אויף פרקי אבות – ווען וועל איך נאך אנקומען דאס אלעס צו דרוקן?

יחיאל: ווען וועט מוהרא"ש קומען וואונען אין ארץ ישראל?

מוהרא"ש: דאוועז אויף דעם. דער בעל דבר לאזט נישט צו.

יחיאל: דער בעל דבר שטארקט זיך אויף יעדן איינעם וואס גייט הפצה.

מוהרא"ש: וואס רעדסטו? אויף יעדן איינעם וואס גייט הפצה, לייגט זיך דער בעל דבר ארויף מיט א געוואלדיגע שטארקייט! זאלסט וויסן, אז יעדן טאג, יעדע שעה און יעדע רגע קומען אנדערע נסיונות. געוואוין זיך צו צו זאגן: "אלעס איז גוט!" געוואוין זיך צו צו לאכן און צו זינגען עפעס א ניגון, כאילו דו ביסט פריילעך, און דאס וועט דיר ברענגען צו שמחה.

זאלסט וויסן, אז אלעס וואס גייט אריבער אויף א מענטש – איז דמיון! און דער דמיון ברענגט חושך און הסתרה. דעריבער זאלסטו זען צו לאכן און צו







ALPHAITIS.COM



אין השלם מתמים אלא בסיבתי

כולל היכל הקודש

יום של הכרת הטוב לתומכי כוללינו

א' ויצא תשפ"ז במלון ארמון

א טאג
מיט דער
ראש
ישיבה

א טאג
מיט די
רבני
הכולל

עמודי עולם

א טאג פאר די תומכים

זריזין נעלט

דעם קומענדיגן זונטאג פרשת ויצא גייט פארקומען א

יום שכולו תורה

פאר אלע תומכי הכולל וואס האבן אויסגעצאלט דאס יאר א

פרנס החודש

א טאג וואס די תומכי הכולל וועלן זיך פונדערנאענט באקענען מיט די לומדי ורבני הכולל און אינאיינעם פארברענגן אין אגעשמאקע אטמאספער. דערנאך וועלן די תומכים פארברענגן דעם טאג אויף גאר א רייכע פארנעם אינאיינעם מיט דער ראש ישיבה שליט"א.

דער מעמד וועט פארקומען
אינעם פראכטפולן ארמון האטעל

ARMON
HOTEL + CONFERENCE

א טאג וואס איר ווילט נישט פארפאסן | לעצטע געלעגנהייט צו פארענדיגן אייער זכות

משה ארי' שניצלער
347.585.6166

יוסף זינגער
347.764.2979

טאנצן. האסטו א פעדער? שרייב... וויאזוי שטייט? "בא יבא ברינה נושא אלומותיו".

מאך א שטריך איבערן יו"ד: 'בא ב'רינה נ'ושא א'לומותיו – ראשי תיבות יבנאל. "יבנאל איז מיינס, און איך וועל דארט בלייבן אויף לאנגע טעג און יארן." נאך תשעה באב וועל איך קומען אויף דריי וואכן.

יחיאל: אויך אויף ראש השנה?

מוהרא"ש: דאווען אויף דעם...

יחיאל: אבער עס שטייט דאך שוין אין "אשר בנחל"!

דעמאלט זענען ארויסגעקומען חוברות פון "אשר בנחל" מיט נייע, אקטועלע בריוו. דארט איז געשטאנען אז מוהרא"ש וועט קומען אהער אויף ראש השנה. ממילא, וואס עס שטייט אין דעם היליגן ספר איז דאך אמת, און עס מוז מקוים ווערן.

מוהרא"ש: ביים אייבערשטן קען אלעס זיין. און ער האט מסיים געווען: "זאלסט אסאך מחזק זיין דעם בחור וואס זיצט אנטקעגן דיר..." עד כאן.

שיינע שיחות

דער נפטר האט אפגעשריבן אסאך שיינע שיחות וואס ער האט געהערט פון מוהרא"ש אין פארשידענע צייטן, פון וואס מען קען שרייבן א באזונדערן ספר, און מען וועט דארפן צוריקקומען דערצו אין א שפעטערדיגע געלעגענהייט אי"ה.

איינע פון די שיחות האט ער דערציילט פון ווינטער תשמ"ח: הבחור מנחם מעהל נ"י איז צוריקגעקומען פון א קרוב'ס לוויה, מוהרא"ש האט זיך אנגערופן צו אים: "דער נפטר איז אוועק, און מ'האט דארט געזאגט א שיינעם הספד, אבער וואס וועט טאקע זיין מיטן נפטר אויף יענע וועלט? דער עיקר איז אז מ'האט א צדיק וואס איז דיר מזכה מיט נצחיות וואס מען נעמט מיט אויף יענע וועלט."

"מוהרנ"ת האט אמאל געזאגט דאס וואס מ'זאגט ביי מוסף יום כיפור פון די עבודה פונעם כהן גדול 'זהבים מעביר ולבנים לובש', דאס איז מרמז אויף דעם לעצטן טאג וואס א מענטש וועט דארפן זיך אויסטון די גאלדענע קליידער און אנטון ווייס - די תכריכים." מוהרא"ש האט דאס געזינגען אזוי ארציג מיטן נוסח "זהבים מעביר ולבנים לובש".

אמונה און בטחון

כאטש וואס ער איז די לעצטע יארן נישט געווען געזונט און זיך געמוטשעט מיט א שוועכע מחלה ל"ע, האט ער זיך אבער שטענדיג געשטארקט מיט אמונה און בטחון אז אלעס איז פונעם אייבערשטן, און אז אזוי ווי עס קומט פונעם אייבערשטן איז עס זיכער גוט.

ער האט ווייטער ממשיך געווען מיט זיין עבודת הקודש און הרבצת התורה מיט א געוואלדיגע גבורת הנפש, טראץ די שוועכע יסורים וואס ער איז דורכגעגאנגען. ער איז אלעמאל געווען גרייט זיך צו געזעגענען פון דער וועלט ווי א ריכטיגער תלמיד היכל הקודש. ער האט שוין אנגעגרייט זיינע תכריכים מיט צוואנציג יאר צוריק, ווייל ער האט געלעבט מיט'ן יום המיתה, וויסנדיג אז אט אט וועט מען איין טאג דארפן אהיימגיין צום אייבערשטן און צוריקגעבן די נשמה.

אין קרית ברסלב ליבערטי

אין די לעצטע חדשים פון זיין





לעבן האט ער זיך אויפגעהאלטן אין קרית ברסלב ליבערטי. ער איז אהין געקומען צו א שמחה, אבער ער איז דארט געבליבן צוליב דעם וואס ער האט אנגעהויבן נישט גוט צו שפירן, און ער איז אריינגעפירט געווארן אין א שפיטאל דא אין אמעריקע.

אנשי שלומינו האבן אים זייער שיין אויפגענומען אין די חדשים וואס ער איז געווען דאהי אין אמעריקע, בפרט אין שטעטל איז ער אויפגענומען געווארן מיט גרויס כבוד, און חשוב'ע משפחות האבן זיך זייער שיין אפגעגעבן מיט אים און מיט זיין פאמיליע, פון וואס די משפחה איז גאר שטארק מכיר טוב דערויף.

אויך האט ער אריינגעכאפט צו באזוכן אין קרית ברסלב ליבערטי בית הדפוס פון וואס ער האט גאר שטארק הנאה געהאט, ווייל דאס איז דאך געווען וואס ער האט געטון זיין גאנצע לעבן.

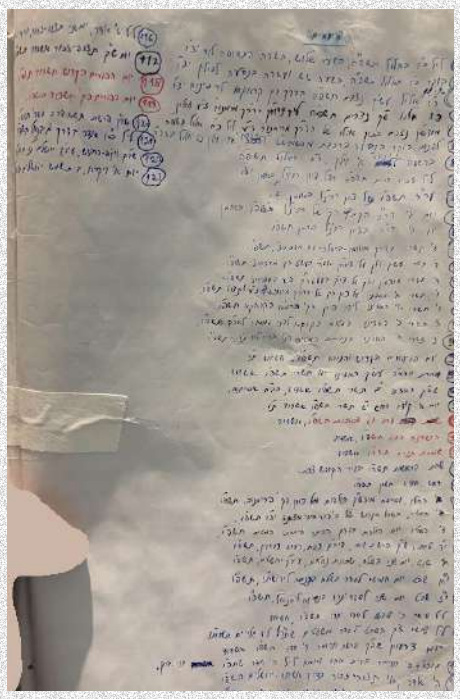
אסאך פון אנשי שלומינו האבן אים באזוכט אין שפיטאל אין די טעג וואס ער האט זיך דארט אויפגעהאלטן. אזוי אויך איז דער ראש ישיבה שליט"א אריבער צו אים אין שפיטאל עטליכע מאל, פון וואס ר' שלמה ברוך איז געווארן גאר שטארק מחוזק. דער ראש ישיבה שליט"א האט דערציילט, אז איין מאל ביים באזוכן אין שפיטאל האט ער אים געזאגט: "איך האב יעצט געענדיגט די 200'סטע מאל מסכת כריתות" (אויפן בילד זעט מען ווי ער האט אפגעשריבן די סיומים).

א בריוו פון דער ראָש ישיבה שליט"א

אין א בריוו צו איינעם פון אנשי שלומינו אין די זומער טעג שרייבט דער ראש ישיבה שליט"א:

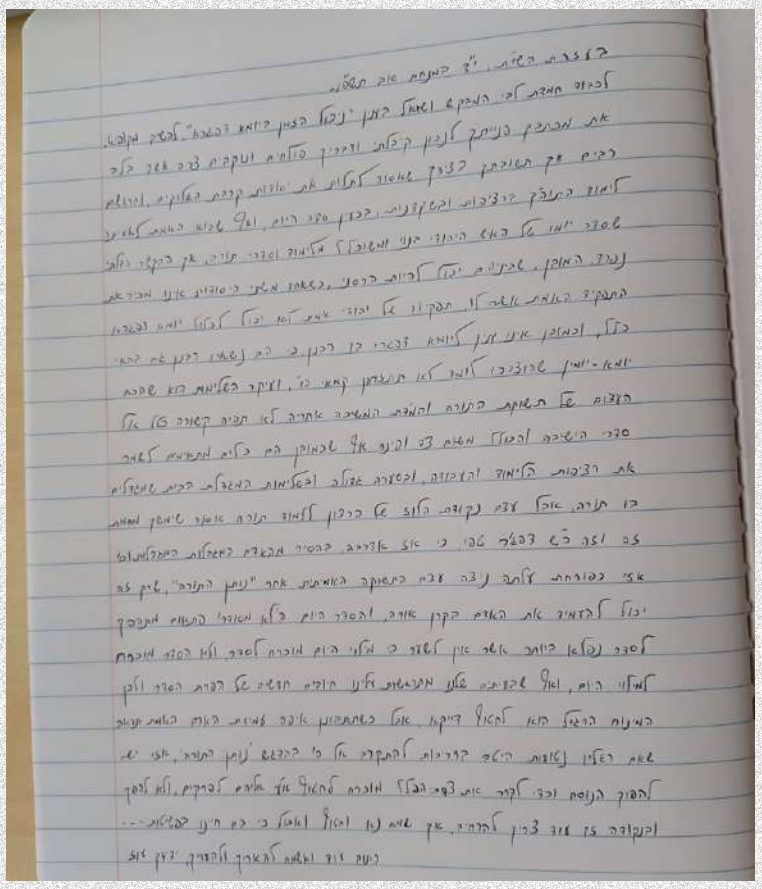
"דעם שבת האבן מיר געהאט א חשובן גאסט, ר' שלמה ברוך בלוי נ"ו. ער קען נישט קומען צו זיך פון דעם שטעטל; ער זאגט מיר די הארעוואניע פון מוהרא"ש די אלע יארן זעט מען יעצט. ער זאגט מיר ער פלעגט אלץ טראכטן: פארוועם מוטשע איך זיך? ער האט דאך מגיה געווען צענדליגע יארן די בריוו 'אשר בנחל', ער קען אויסעווייניג אשר בנחל' בלי גוזמא; קענסט אים פרעגן אויף יעדע בריוו וואו דאס איז און ער ענטפערט דיר גלייך. ער זאגט "יעצט האט ער אזא נחת צו זען די פירות פון מוהרא"ש'ס הארעוואניע. ער איז ארויפקומען פרייטאג צו נאכטס צום באטע, און מיר האבן געשמועסט שיינע זאכן וואס מיר האבן באקומען ביי מוהרא"ש. דאס וויסטו איך האב זייער ליב אנשי שלומינו; איך האב ליב אלע אידן, אבער די תלמידי היכל הקודש וואס האבן זיך דערהאלטן האב איך זייער ליב. איך וואלט צו רעדן מיט דיר, איך בין מתפלל פאר דיר און פאר דיין משפחה, ביסט א חלק פון מיינע תפילות". עד כאן





דעם לעצטן ראש השנה האט ער ליידער נישט געקענט פארן קיין אומאן צום הייליגן רבי'ן צוליב זיין געזונט צושטאנד. ער האט דאס זייער באווויינט און ממש נישט געקענט אויסהאלטן אז ער גייט דארפן פארפאסן א ראש השנה ביים רבי'ן.

דער נפטר לאזט איבער נאך זיך זיין חשובע אשת חיל עטרת בעלה תחי', א הערליכע דור פון ערליכע וואוילע קינדער און אייניקלעך וואס גייען בדרך התורה והחסידות, און הונדערטער תלמידים וואס האבן געלערנט ביי אים. דער חסרון שפירט זיך גאר שטארק, ער האט איבערגעלאזט א גרויסן חלל.



דערפאר וועלן אנשי שלומינו זיך מקבל זיין ווייטער ממשיך צו זיין אין זיינע וועגן, אליין ארויסצוגיין מפיץ זיין, און העלפן און שטיצן די וואס זענען עוסק אין הפצה בטירחא דגופא ובממונא לעילוי נשמתו פון דעם גרויסן נפטר, וואס וועט זיכער זיין א מליץ ישר פאר אלע וואס גייען אין זיינע דרכים.

ר' שלמה ברוך בן ר' אברהם בלוי ז"ל.

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים













וויאזוי פארט מען צו מקומות הקדושים?



בעזהשי"ת - יום ג' פרשת וירא, י"ד מר-חשון, שנת תשע"ז לפ"ק

לכבוד ... נ"ו

אשרינו מה טוב חלקינו אז מיר האבן א רבי וואס איז אונז מחזק און גיבט אונז לעבן, דער רבי האט אמאל געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן ד): "כְּשֶׁתִּסְעוּ וְיִשְׁאֲלוּ אֶתְכֶם מַה פְּעַלְתֶּם, תֹּאמְרוּ רוּחַ", ווייל דער רבי גיבט אונז רוח חיים - פשוטו כמשמעו, ער לערנט אונז אויס צו רעדן צום אייבערשטן און אים בעטן אויף יעדע זאך.

וועו א מענטש געוואוינט זיך צו אויסצושמועסן יעדע זאך מיטן אייבערשטן איז אים אסאך גרינגער אין לעבן, מען ווערט נישט פארלוירן פון יעדע זאך, ווייל מען ווייסט אז אלעס פירט דער אייבערשטער און קיינער קען מיר גארנישט שלעכטס טון און גארנישט גוטס טון.

דער רבי האט זייער שטארק געוואלט אז מען זאל האבן א קאר (חיי מוהר"ן ח"ב, סימן ר"ל): "סִפֵּר רַבִּי נַפְתָּלִי שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, שֶׁטּוֹב הָיָה שֶׁיִּהְיֶה לְאִישׁ כֶּשֶׁר סוּסִים, שֶׁיִּסַּע בְּכָל פַּעַם עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְתוֹךְ אֵיזֶה יַעַר וְכַיּוֹצֵא, וְשָׁם יְדַבְּרוּ יִרְאַת שָׁמַיִם. וְיִהְיֶה לָהֶם הִתְבּוֹדְדוּת וְכוּ'. כִּי בְּשָׂדֶה וְיַעַר טוֹב מְאד לְהִתְבּוֹדְדוּת".

רבי נפתלי ז"ל האט דערציילט פאר ר' נתן אז ער האט געהערט פון רבי'ן אז דער רבי האט זייער געוואלט אז מען זאל האבן א פערד און וואגן כדי מען זאל קענען גיין התבודדות. היינט איז עס א קאר; עס איז ממש א מחי' אז מען פארט אביסל אוועק פון שטאט און מען גיסט זיך אויס דאס הארץ צום אייבערשטן, מען זוכט א שטילע גאס, א ווינקעלע, און מען גייט אביסל שפאצירן וכו' וכו', ווי מער א מענטש רעדט צום אייבערשטן האט ער א בעסערע לעבן.

איך בין יעצט צוריק געקומען פון ארץ ישראל וואו איך בין געווען מיט מיין ווייב און מיינע צוויי קינדער שלמה נ"ו און אלחנן נ"ו, מיר זענען געווען אויפן הר המנוחות ביים הייליגן חיד"א, נאכדעם זענען מיר געווען ביים 'קבר רחל' וואס שבת איז אויס געפאלן די יארצייט פון מאמע רחל, עס איז געווען א ריזיגער עולם וואס זענען געקומען זיך אויסבעטן ביי מאמע רחל.

שבת זענען מיר געווען אין 'יבניאל', א הערליכע שטעטל וואס מוהרא"ש האט אויף געבויט מיט בלוט און שווייס; ס'איז נישט דא נאך אזא מקום אויף די גאנצע וועלט, א גאנצע שטעטל וואס יעדער רעדט צום אייבערשטן און יעדער לערנט זיינע שיעורים כסדרן על פי דרך הלימוד של רבינו, אינגלעך און בחורים דינען דעם אייבערשטן בתמימות ופשיטות. קבלת שבת האב איך געדאוונט מיט די בחורים, עס איז דא א אינגערמאן וואס ער נעמט צוזאמען די בחורים און ער דאוועט מיט



א בריוו
פון דער
ראש ישיבה

עצתו אמונה וירא תשע"ז

זיי יעדע שבת. צווישן מנחה און קבלת שבת האט דער דיין שליט"א געריידט צו זיי אביסל התחזקות, נאך די סעודה זענען זיך צאמגעקומען די בחורים ביי די פלאץ וואו איך בין איינגעשטאנען און איך האב זיי מחזק געווען, אויך זענען זיך צאמגעלאפן מענטשן קיין יבניאל וואס הערן די שיעורים און מיר האבן פארברענגט ביז שפעט אינמיטן די נאכט. שבת צופרי האב איך געדאוונט מיט 'התאחדות האברכים' און נאכן דאוונען האב איך פארגעלערנט סיפורי מעשיות, עס איז אויך געווען דארט די קידוש פון די באווארפן פון ר' יעקב יודא לעבעוויטש'ס חתן, אלע דיינים זענען געווען ביי סיפורי מעשיות.

שלש סעודות האב איך פארגעלערנט אין כולל פאר די אינגעלייט און מוצאי שבת איז געווען א מלוה מלכה ביים ציון, מיר האבן געזינגען און איך האב געגעבן א שיעור.

שפעטער האב איך זוכה געווען און געהאט א גוטע התבודדות ביי מוהרא"ש און איך האב אסאך געווויינט, אין מיין לעבן האב איך נישט געווויינט אזוי ווי איך האב דארט געווויינט, איך האב געהאט גוטע וועדטער וויאזוי זיך אויס צו רעדן צום באשעפער, איך האב אסאך געבעטן פאר דיר און פאר אלע תלמידים וכו' בפרטי פרטיות יעדער וואס ער דארף.

נאכדעם זענען מיר געפארן צו רבי מאיר בעל הנס, און נאכדעם זענען מיר געפארן קיין מירון צום ציון פון רבי שמעון בר יוחאי, מיר האבן דארט געזאגט 'תיקון חצות' און אסאך התבודדות געמאכט דארט.

מיר האבן געוואלט גיין אויף נאך קברי צדיקים אבער מיר האבן נישט געהאט קיין צייט, מיר האבן נישט געקענט מווהטר זיין אויף רבי מאיר בעל הנס און אויף רשב"י, ווייל כמעט אין יעדע בריוו שרייבט מוהרא"ש אז מען זאל גיין צו די צוויי גרויסע תנאים צדיקים קדושים מתפלל זיין.

ליל שישי בין איך געווען ביים ... קומט צו מיר צו א איד און זאגט מיר: איך שטיי דא און איך וואונדער זיך וועך זענען די צוויי קינדער וואס זאגן 'תיקון חצות', האב איך זיי געפרעגט ווי אזוי הייסן ענק, זאגן זיי מיר 'ראטה', פרעג איך זיי ראטה וואס זינגט ניגונים פון אמונה? און גיבט שיעורים פון אמונה? זאגן זיי מיר יא, פארשטיי איך שוין אלעס.

איך האב געהאט פון דעם א מורא'דיגע התחזקות, ווייל מיר לעבן דא ביי מוהרא"ש און מוהרא"ש מאכט אונז טון זאכן וואס נאר גרויסע צדיקים האבן געטון און ביי אונז איז עס אזא פשוט'ע זאך. למשל זאגן יעדע נאכט 'תיקון חצות' וואס נעמט אפאר מינוט און עס מאכט אזא רעש אויבן אין הימל; מענטשן מיינען אז דאס קען נאר א צדיק טון, אבער ברוך השם אז מיר טוען אלעס וואס צדיקים טוען און אזוי וועלן מיר אויך ווערן צדיקים.

א אינגערמאן זאגט מיר אז ער פארט היינט קיין ארץ ישראל אויף מקומות הקדושים וכו', זאג איך אים איך האב גרויס רחמנות אויף מענטשן וואס פארן צו מקומות הקדושים און זיי ווייסן נישט פון התבודדות, איינער וואס רעדט צום אייבערשטן יעדן טאג, דער איז זיך מחי' צו קיין צו א קבר פון א צדיק, ער זעצט זיך דארט אוועק און פארמאכט זיך די אויגן און גיסט זיך אויס דאס הארץ צום אייבערשטן.

דער רבי זאגט (ספר המידות אות צדיק, סימן קע"ג): "עַל יְדֵי הִשְׁתַּטְּחוּת עַל קִבְרֵי הַצַּדִּיקִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכָךְ". דאס קען מען זען סיי אין אומאן ביים הייליגן רבינ'ס ציון, וואו מענטשן שטייען דארט מיט פארמאכטע אויגן און עס גיסט זיך פון זיי טרערן, מען שטייט און מען רעדט צום אייבערשטן אלעס וואס עס באדערט, און סיי אין יבניאל וואו עס קומען אנשי שלומינו און זיצן דארט מיט פארמאכטע אויגן, קיינער קוקט נישט אויף קיינעם, יעדער זיצט זיך דארט פאר זיך און מען גיסט זיך אויס דאס הארץ צום אייבערשטן, טייכן טרערן ווערן דארט פארגאסן יעדן טאג, דורך מענער פרויען קינדער, בחורים און מיידלער.

אבער א מענטש וואס ווייסט נישט פון רעדן צום אייבערשטן וועט ער קומט אן קיין מירון למשל, איז ער נאר פארנומען מיט כאפן בילדער (פיקטשערס), חוץ פון דעם האט ער נישט וואס צו טון, ער דרייט זיך ארום און קוקט אהער און אהין, ער כאפט א בילד דא און דארט און שוין, געקומען און געגאנגען מיט גארנישט.

אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו ומה יפה ירושתינו אז מיר זענען אין 'היכל הקודש' קודש הקדשים וואו יעדע פשוט'ער איד טוט אזעלכע זאכן וואס גרויסע צדיקים פלעגן טון.

איך בעט דיר נאכאמאל: גיי אביסל הפצה יעדן טאג, נישט דא קיין תירוץ איך האב נישט קיין צייט, האסט נישט קיין צייט? גיי נאר אביסל. עס ברענט א פייער, מענטשן ווערן פארברענט יעדן טאג, אינגעלייט קריגן זיך אין שטוב מיט די ווייבער פאר נארישקייטן, בחורים און מיידלער ווערן פארברענט אין תאות ניאוף, זיי ווילן חתונה האבן און קיינער פארשטייט זיי נישט, און וועך זיי באקומען א קונטרס אדער א סי די ווערט זיי ליכטיג, זיי זעען אז איינער פארשטייט זיי, און דער אינגערמאן הערט זיך אויף צו קריגן.

זאג נישט עס פאסט מיר נישט, געדענק וואס די הייליגע חז"ל זאגן (עבודה זרה, י"ז ע"א): "יש קונה עולמו בשעה אחת".

איך דארף אריין לויפן צו די בחורים זיי ווארטן אויף מיר.

א גוטן טאג.

א מעשה פון א צדיק

מַיין יִחוס בְּרִיוו

אהרן קליטניק

דָער הַיילִיגָער מַגִיד פוּן מֶעזְרִיטְשׁ זי"ע אִיז גֶעוֶוען פוּן דִי גְרוֹיסָע תַּלְמִידִים פוּנעם הַיילִיגָן בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ. בַּיי אִים אִינְדֶערהֵיים הָאט גֶעהַערְשְׁט אַ גְרוֹיסָע אָרִימְקֵייט, אוּן צוּ דֶעם אַלֶעם אִיז זַיין הַייזְקֶעלֶע וָואס עֶר הָאט שׁוֹין יָא גֶעהַאט - וָואס אִיז גֶעוֶוען גֶעמַאכְט פוּן הָאלְץ - לַיידֶער אָנְגֶעכַאפְּט גֶעוָוארְן אִין אַ פַיֶיער, אוּן דִי גַאנְצָע הוֹיז אִיז אָפְּגֶעבְּרֶענְט גֶעוָוארְן.

דִי רֶעבֶּעצִין הָאט זִיךְ גֶענוּמֶען וַויינֶען זַייעֶר שְׂטַארְק. עֶס הָאט דֶעם הַייליגֶן מֶעזְרִיטְשֶׁער מַגִיד פוּן זַייעֶר וַויי גֶעטוּן צוּ זָען וִוי דִי רֶעבֶּעצִין וַוויינְט אַזוֹי וַוייל דִי הוֹיז אִיז פַארְבְּרֶענְט גֶעוָוארְן, הָאט עֶר אִיר גֶעזָאגְט: "פַארְוָואס וַוייְנְסְטוּ אַזוֹי? מִיר לֶעבֶּן דָאךְ אַלֶץ מִיט דֶעם לִימוּד אַז אַלֶעס וָואס דֶער אַייבֶּערְשְׁטֶער טוּט אִיז לְטוֹבָה, אוּן אַז דִי הוֹיז אִיז פַארְבְּרֶענְט גֶעוָוארְן אִיז זִיכֶער דָא אַ חִשְׁבּוֹן אִין דֶעם, מֶען דַארְף נִישְׁט וַויינֶען."

הָאט דִי רֶעבֶּעצִין זִיךְ אָנְגֶערופְן: "מַיין הַייליגֶער מַאן! אִיר זָענְט אַוַודַאי גֶעוֶוענְט אוּן אִיךְ וֵוייס דָאס, אִיךְ וֵויין בְּכְלַל נִישְׁט צוּלִיב דִי הוֹיז; אִיךְ וֵויין וַוייל אִינֶעם הוֹיז אִיז גֶעוָוען אַ יחוס-בְּרִיוו וָואס הָאט פוּנְקְטְלִיךְ גֶעוּוִיזֶן וְויאַזוֹי אוּנְזֶער יִחוּס צִיט זִיךְ בִּיז דָוִד הַמֶּלֶךְ. אוֹיךְ דֶעם וֵויין אִיךְ, וַוייל אִיךְ פְּלֶעג דָאס שְׂטֶענְדִיג וַוייזֶן פַאר דִי קִינְדֶער - דָאס אִיז גֶעוָוען אוּנְזֶער זַיידֶע אוּן דָאס אִיז גֶעוָוען אוּנְזֶער עֶלְטֶער-זַיידֶע - כְּדֵי דִי קִינְדֶער זָאלְן וִויסְן פוּן וואו מִיר שְׂטַאמֶען אוּן וָואסְאַרַא הַיילִיגֶע זַיידֶעס מִיר הָאבְּן גֶעהַאט. יֶעצְט אִיז דָאס פַארְבְּרֶענְט גֶעוָוארְן, אוּן דָאס אִיז דָאךְ וֶוערְד מֶער פוּן אַלֶע גֶעלְט אִין דִי וֶועלְט!"

הָאט דָער הַייליגֶער מֶעזְרִיטְשֶׁער מַגִיד זי"ע זִיךְ אָנְגֶערופְן: "נוּ! אוֹיב אַזוֹי, וֶועט דָער יִחוס זִיךְ אָנְהֵייבְּן פוּן אוּנְז... אוּנְזֶערֶע קִינְדֶער וֶועלְן זָאגְן: 'וַוייסְט וָוער אוּנְזֶער טַאטָע אִיז? דָער מַגִיד פוּן מֶעזְרִיטְשׁ!' דִי אַייניקֶלְעךְ וָועלְן זָאגְן: 'וַוייסְט וָוער אוּנְזֶער זַיידֶע אִיז? דָער הַיילִיגֶער מַגִיד פוּן מֶעזְרִיטְשׁ!' דִי אוּר-אַייניקֶלְעךְ וָועלְן זָאגְן: 'וַוייסְט וָוער אוּנְזֶער עֶלְטֶער-זַיידֶע אִיז? דָער הַיילִיגֶער מַגִיד!'" אוּן זַאזוֹי וַוייטֶער.

אוּן טַאקָע בִּיז הַיינְט, אִיז דָער גַאנְצֶער יִחוּס פוּן דִי רוּזְשִׁינֶער גֶזַע, אַז זֵי זֶענֶען אַייניקֶלְעךְ פוּנעם מַגִיד פוּן מֶעזְרִיטְשׁ.

הָאט מוֹהַרַ"שׁ גֶעזָאגְט, אַז דִי הַייליגֶע לוֹיטֶערֶע אֱמוּנָה נִישְׁט צוּ הָאבְּן קַיין קַשְׁיוֹת אוֹיפְן אַייבֶּערְשְׁטְן, הָאט דָער הַייליגֶער מֶעזְרִיטְשֶׁער מַגִיד זי"ע בַּאקוּמֶען פוּן זַיין הַייליגְן רֶבִּי'ן, דָער הַייליגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע.

עֶס אִיז בַּאקַאנְט אַז פַאר דָער הַייליגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ אִיז נִתְגַלֶה גֶעוָוארְן, אִיז גֶעוָוען אַ שְׂטַארְקֶע טוּנְקְלְקֵייט אוֹיף דָער וֶועלְט; מֶען הָאט נִישְׁט גֶעוֶוענְדְט אַסָאךְ פוּנעם אַייבֶּערְשְׁטְן, אוּן דָאס הָאט דֶעם הַייליגְן בַּעַל שֵׁם טוֹב זי"ע שְׂטַארְק גֶעבַאדֶערְט.

עֶר הָאט זַייעֶר גֶעוָואלְט אַז דָעם אַייבֶּערְשְׁטְנְ'ס נָאמֶען זָאל אַרוֹיסְקוּמֶען פוּן מֶענְטְשְׁנְ'ס מוֹיל, וַוייל אַזוֹי וֶועלְט דִי אֱמוּנָה אִין זִיךְ שְׂטַארְקֶער. אִיז דָער הַייליגֶער בַּעַל שֵׁם טוֹב אַרוּמְגֶענַאנְגֶען אִין דִי שְׁטֶעט אוּן דֶערְפֶער, אִין אַלֶע מִינֵי פְּלֶעצֶער וואו אִידֶן וואוֹינֶען, עֶר פְלֶעגְט אָנְטֶרֶעפְן אַ מֶענְטְשׁ אוּן אִים פְּרֶעגְן: "וְויאַזוֹי פִילְט אִיר?" הָאט דָער אִיד גֶעעֶנְטֶפֶערְט: "בָּרוּךְ הַשֵׁם!" "וְויאַזוֹי פִילְט דִי וַוייב?" - "דַאנְקְן גָאט!" - "אוּן דִי קִינְדֶער?" - "אָה, גֶעלוֹיבְּט דֶעם הַייליגְן בַּאשֶׁעפֶער, זַיי זֶענֶען זַייעֶר זִיס!" - "דִי קוּ גִיט מִילְךְ?" שְׂכַח אַייבֶּערְשְׁטֶער!" - "נוּ, וָועלְן גַייט עֶס גֶעבּוֹירְן מֶער קֶעלְבְּלֶעךְ?" - "נוּ, אִם יִרְצֶה הַשֵׁם, וָועלְן דָער הַייליגֶער בַּאשֶׁעפֶער וָועט וָועלְן, וָועלְן קוּמֶען נָאךְ קֶעלְבְּלֶעךְ!"

אַזוֹי צוּבּיסְלֶעךְ אִיז צוּשְׁפְּרַייט גֶעוָוארְן דֶעם אַייבֶּערְשְׁטְנְ'ס נָאמֶען אוֹיף דִי וֶועלְט, אוּן דִי הַייליגֶע עֲבוֹדָה טוּט מֶען נָאךְ בִּיזְן הַיינְטִיגְן טָאג, מֶען פַארְשְׁפְּרַייט דֶעם אַייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דִי גַאנְצֶע וָועלְט.

שֶׁאֵר כָּנַעַן חֵלֶק קָפֶּה אוֹכְתָּה אוֹת תּוֹרָה פְּרִיוו 48702



פארזעצונג פון פריער:

רֶבִּי נָתָן הָאט אִיבָּערְגֶעגֶעבְּן בַּעַל פֶּה דֶעם "מְגִילַת סְתָרִים", דָּאס הֵייסְט צוּ פַֿארְשִׁטֵייַן אוּן וִויסְן וָואס דָאכְט שְׁטֵייט גֶעשְׁרִיבְּן, פַֿאר זַיין תַּלְמִיד מוּבְהָק רֶבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זי"ע. רֶבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶער זי"ע הָאט עָס אִיבָּערְגֶעגֶעבְּן פַֿאר זַיין זוּן רֶבִּי אַבְרָהָם זי"ע, אוּן רֶבִּי אַבְרָהָם זי"ע הָאט קוֹדֶם גֶעזָאגְט וִוי ר' אַייזִיקְל פוּן אוּמַאן אִיז אַזוֹי אִיבָּערְגֶעגֶעבְּן צוּ הֶעלְפְֿן אִין אַלֶע עִנְיָנִים פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, הָאט עָר אִים אִיבָּערְגֶעגֶעבְּן דִּי סוֹדוֹת פוּן מְגִילַת סְתָרִים, אָבֶּער שְׁפֶּעטֶער הָאט עָר חֲרָטָה גֶעהַאט אוֹיף דֶעם.

דֶער אוֹיבְּנְדֶערמַאנְטֶער ר' אַייזִיקְל אִיז גֶעוֶוען זַייֶער אַ גְרוֹיסֶער עוֹשֶׂר, אוּן עָר הָאט זִיךְ זַייֶער מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶעוֶוען צוּ הֶעלְפְֿן אַלֶע זָאכְן פַֿארְ'ן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן. עָר הָאט גֶעטֵיילְט צְדָקָה מִיט אַ בְּרֵייטֶע הַאנְט פַֿאר אַלֶע אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, עָר הָאט אִיבָּערְגֶעבּוֹיעט דִי קְלוֹיז אִין אוּמַאן צוּם דְּרִיטְן מָאל מִיט זַייֶער שַׁיינֶע שְׁטֵיינֶער, [דֶער בְּנְיָן שְׁטֵייט נָאךְ בִּיז הַיינְט, אוּן עָס דִינְט אַלֶס אַייזְן פֶּעקְטָארִי פַֿאר דִי פַֿארְשָׁאלְטֶעגֶע רוּפְן, עָס אִיז זַיי גֶעוֶוען אַ שָׁאד צוּ צֶעוֶוארְפְן, וַויֶיל עָס אִיז גֶעוֶוען אַזָא שַׁיינֶע אוּן שְׁטַארְקֶע בִּנְיָן].

אִין אָנְהוֹיבּ אִיז עָר גֶעוֶוען זַייֶער אַ גְרוֹיסֶער אָרֶעמַאן, אַיינְמָאל אִיז עָר אַרוֹיף צוּם צִיוֹן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן אוּן עָר הָאט זִיךְ דָאכְט זַייֶער אוֹיסְגֶעוַויינְט זַיין בִּיטֶער הַארְץ, עָר הָאט גֶעזָאגְט צוּם רֶבִּי'ן, "רֶבִּי, אִיךְ וָואס אִיר וִוילְט מַאכְן פוּן מִיר [אַז עָר זָאל זַיין אַן אָרֶעמַאן], אָבֶּער אִיךְ קֶען דָאס נִישְׁט אִיבֶּערְטָרָאגְן", אוּן אַזוֹי הָאט עָר זִיךְ דָאכְט זַייֶער שְׁטַארְק אוֹיסְגֶעוַויינְט.

אוֹיפְ'ן וָועג אַראָפּ פוּן צִיוֹן הָאט עָר בַּאגֶעגְנְט אַ גֶעוִויסֶער עוֹשֶׂר, אוּן יֶענֶער הָאט אִים גֶעפְֿרֶעגְט אוֹיב עָר וִוייל קוּמֶען אַרְבַּייטְן בֵּיי אִים, עָר הָאט גְלַייךְ מַסְכִּים גֶעוֶוען אוּן אָנְגֶעהוֹיבְּן דָאכְט אַרְבַּייטְן, אוּן עָר אִיז זַייֶער גֶעפָֿאלְן פַֿאר דֶעם עוֹשֶׂר.

ר' אַייזִיקְל הָאט אוֹיךְ גֶעהַאט מִתְפַּלֵל גֶעוֶוען בַּיים רֶבִּינְ'ס צִיוֹן אַז עָר וִוייל זוֹכֶה זַיין צוּ פָֿארְן קֵיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, צוּ מְקַיֵּים זַיין דֶער רָצוֹן פוּן רֶבִּי'ן אַז מֶען זָאל זַיין כְּאטְשׁ אֵיינְמָאל אִין לֶעבְּן אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אוּן אַזוֹי וִוי עָר הָאט גֶעפוּנֶען חֵן בֵּיי דֶעם עוֹשֶׂר, אוּן דֶער אַייבֶּערְשְׁטֶער הָאט צוּגֶעפִֿירְט אַז דֶער עוֹשֶׂר הָאט גֶעדַארְפְט פָֿארְן קֵיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַויֶיל אַיינֶער פוּן זַיין וַויבְּ'ס מִשְׁפָּחָה אִיז נִפְטָר גֶעוָואךְן אוּן עָס אִיז גֶעוֶוען אַ גְרוֹיסָע מַחְלוֹקֶת צְווִישְׁן דִי יוֹרְשִׁים וִוי אַזוֹי צוּ צֶעטֵיילְן דִי יְרוּשָׁה אוּן זַיי הָאבְּן גֶעבֶּעטְן דֶעם עוֹשֶׂר עָר זָאל קוּמֶען מַאכְן אַ פְּשָׁרָה צְווִישְׁן זַיי, אַזוֹי וִוי עָר אִיז אֶבֶּער גֶעוֶוען זַייֶער פַֿארְנוּמֶען מִיט זַייֶנע הוּנְדֶערְטֶער אַרְבַּייטֶער הָאט עָר נִישְׁט גֶעקֶענְט פָֿארְן, הָאט עָר בַּאשְׁלָאסְן צוּ שִׁיקְן ר' אַייזִיקְל אַנְשֶׁטָאט אִים, עָר הָאט אִים אוֹיסְגֶעצָאלְט דִי גַאנְצֶע רַייזֶע אוֹיף אַהִין אוּן אוֹיף צוּרִיק, אוּן אַזוֹי הָאט ר' אַייזִיקְל זוֹכֶה גֶעוֶוען צוּ זַיין אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וָועט עָר אִיז צוּרִיק גֶעקוּמֶען פוּן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָאט עָר הָאט אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ שְׁטֵייגְן אִין עַשִׁירוּת, בִּיז עָר אִיז אַלֵיין אוֹיךְ גֶעוָואךְן אַ גְרוֹיסֶער עוֹשֶׂר, עָר הָאט גֶעהַאט אַ פַֿאבְּרִיק פוּן עָטְלִיכֶע הוּנְדֶערְט אַרְבַּייטֶער, אוּן עָר הָאט גֶעהָאלְפְֿן זַיין נַאנְץ לֶעבְּן פַֿאר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ, אוֹיף אַ גָאר שְׁטַארְקֶע אוּמְגֶעוֹועוֹנְלִיכְן פַֿארְנֶעם.

עָר אִיז נִפְטָר גֶעוָואךְן חַ"י טֵבֵת, אוּן צְוַויי פוּן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ הָאבְּן אַרַיינְגֶעטְרָאגְן זַיין מִטָּה בַּיים צִיוֹן פוּן הֵיילִיגְן רֶבִּי'ן, אַזוֹי וִוי עָר הָאט גֶעבֶּעטְן אַז עָר וִוייל זַיין בַּיים צִיוֹן פוּן רֶבִּי'ן אֵיידֶער מֶען בַּאעֲרְדִיגְט אִים. כְּאטְשׁ וָואס זְקֵנֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ הָאבְּן זַייֶער מַקְפִּיד אוֹיף דֶעם, הָאט אֶבֶּער דֶער אַייבֶּערְשְׁטֶער אוֹיסְגֶעפִֿירְט זַיין רָצוֹן. בֵּיי זַיין לְוָיָה הָאבְּן זִיךְ בַּאטֵיילִיגְט גָאר אַסַאךְ אִידֶן. תְּהֵא נִשְׁמָתוֹ צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים.

דֶער רֶבִּי הָאט דֶעמָאלְט גֶעזָאגְט אַז מָשִׁיחַ אִיז שׁוֹין גֶעוֶוען גְרַייט צוּ קוּמֶען אִין נָאךְ עָטְלִיכֶע יָאר, עָר הָאט גֶעוואוּסְט אִין וָועלְכֶע יָאר, טָאג, אוּן חוֹדֶשׁ, מְשִׁיחַ וָועט קוּמֶען, עָס אִיז אֶבֶּער גֶעוָואךְן אָפְּגֶעשְׁטוּפְט, אוּן יֶעצְט וָועט עָר זִיכֶער נִישְׁט קוּמֶען אִין יֶענֶע צַייט.

מֶען הָאט פַֿארְשְׁטַאנֶען פוּן רֶבִּי'ן אַז עָס אִיז גֶעוָואךְן אָפְּגֶעשְׁטוּפְט וַויֶיל עָס אִיז נִפְטָר גֶעוָואךְן זַיין זוּן שְׁלֹמֹה אֶפְרַיִם.

וָוען דֶער רֶבִּי הָאט פַֿארֶענְדִיגְט דֶערְצַיילְן דֶער גַאנְצֶער סֵדֶר פוּן בִּיאַת הַגּוֹאֵל, אִיז גֶעוָואךְן דָאכְט זַייֶער פְֿרֵייליךְ.

רֶבִּי נָתָן אוּן ר' נַפְתָּלִי זֶענֶען דֶערְנָאךְ אַראָפּגֶעגַאנְגֶען פוּן וָואגְן, זַיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעפָֿאלַאנְט מִיטְצוּפָֿארְן מִיט רֶבִּי'ן קֵיין מֶעדְוָועדִיוְוקֶע, זַיי הָאבְּן נָאר בַּאגְלֵייט דֶעם רֶבִּי'ן אוֹיפְ'ן וָועג.

פארזעצונג קומענדיגע וואך אי"ה



דעם הייליגן רבינ'ס

קבר

קע"ה

בליק צוריק

טרעף צו וואס, ווען, וואו, און ווער איז דער בילד:



בילד פון פאריגע וואך:



דער ראש ישיבה שליט"א ביים פארלערנען דעם דף, ביי מסכת בכורות דף ל', אין ישיבה 27 סקילמאן מיטוואך וישב, י"ח כסליו, תשע"ב – 15 יאר צוריק! צוויי מחזורים צוריק...

קלאסיפיידס



פרשת וירא
כ' חשון

הדלקת הנרות .. 05:37

מוצאי שבת 07:06

מנחה מעריב

חיי שרה
05:45

דעם מוצאי שבת רוקט מען צוריק די זייגער מיט א שעה

מאניע לשבת קודש

Daktrin sale!!!

Buy Daktrin Gel and get the Cream $10 off!!!

929–210–1150

מזל טוב

מיט גרויס פרייד טוען מיר וואונטשן א הערצליכן מזל טוב פאר

מו"ה יעקב לעזער שליט"א
וזוגתו שרה תחי'

צו די געבורט פון א אינגל למזל טוב

דער אייבערשטער זאל העלפן זיי זאלן זען אסאך נחת פון דעם קינד און אלע קינדער געזונטערהייט.

מיט גרויס פרייד טוען מיר וואונטשן א הערצליכן מזל טוב פאר

מו"ה נחמן שמואל יאקאבאוויטש הי"ו
וזוגתו אסתר תחי'

צו די געבורט פון א אינגל למזל טוב

דער אייבערשטער זאל העלפן זיי זאלן זען אסאך נחת פון דעם קינד און אלע קינדער געזונטערהייט.

Teitelbaum Dr Goods

ס'קומט א גרויסע טויש, צוליב דעם וועט די סטאר זיין פארמאכט פון כ"ח כסלו ביז קומענדיגע מעלדונג.

וואדטס מיט שפאנונג

P. S. There will also be no phone orders available until after **חנוכה**

געשעעניש

אינערהאלב קהילת היכל הקודש ברסלב



ביים פארעכטן די טיילס אינעם ביהמ"ד - עש"ק נח



אנגעהויבן פרישע ווינטער זמן אינעם כולל בוקר - ה' נח



כולל בוקר אין ישיבת היכל הקודש קרית ברסלב - ג' לך לך



די קינדער אין שטעטל חדר ביים העלפן קאכן פאר די תינוקת של בית רבן - ג' לך לך





ביים געבן א שיעור פאר די בחורים אין גן עדן התחתון אין שטעטל - ד' נח





קאנסטראקציע ארבעט ביי ביהמ"ד היכל הקודש טבריה - ד' נח





ביים פארבן די באס פאר די טיטשער שאטל אין שטעטל - ד' נח



ישיבת היכל הקודש ווילאמסבורג אויף א שפאציר ביים וואסער- ה' לך לך









נייע שיפמענט פון הפצה קארטלעך אינעם בית הדפוס בני ברק - א' לך לך









ברית פון הילד אפרים ני"ו בן מו"ה שמעון גאנצפריעד הי"ו אין ישיבה - ג' לך לך





פרייליכע סיום אותיות אין תלמוד תורה היכל הקודש בני ברק - ה' לך לך



תלמוד תורה טבריה ביים ציון פון הרה"ק מסטוטשין זיע"א לרגל די יומא דהילולא ט' מרחשון - ג' לך לך



תלמוד תורה טבריה ביים ציון פון הרה"צ רבי מנחם מענדל גאב"ד מוזשאי זיע"א לרגל די יומא דהילולא ט' מרחשון - ג' לך לך





תלמוד תורה טבריה ביים ציון פון הרה"ק רבי ישראל קרדונר זיע"א לרגל די יומא דהילולא ט' מרחשון - ג' לך לך





תלמוד תורה היכל הקודש טבריה ביים אלטן בית החיים אין טבריה - ג' לך לך









לויה פון הרה"ח רבי שלמה ברוך בלוי ז"ל ביי ביאלא ביהמ"ד אין בארא פארק - ג' לך לך





הארצרייסענדע הספד דורך הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א ביים לויה פון הרה"ח רבי שלמה ברוך בלוי ז"ל אין ארץ ישראל - ד' לך לך

בס"ד
פרשת וירא
אויסגאבע # 37

אינדזשרהיים

עכטע חאלאקע בילדער

מ. פאפענהיים

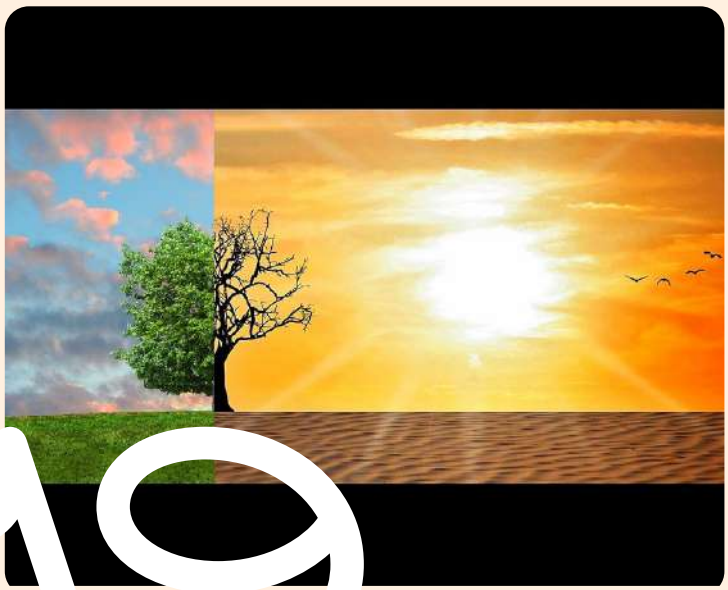
דאס האסטו מיין לעצטן שטיקל ברויט
ש. טראכטער

לאמיר ראטעוון די וועלט
מ. פעדער

דאס וואלטן קומט צו אן ענדע
ג. פעקעטע

רעסעפי
Honey Garlic Chicken

אינדערהיים





בס"ד
פרשת וירא
תשפ"ז
נומער 38

ראדאקציע:
ש. טראכטער
ג. פעקעטע
ח. פ. וועבערמאן
ש. ל. פליישמאן
ח. שטיינבערג
ל. וועבערמאן
ל. סאקס
מ. פאפנהיים
ל. לב
מ. סופר
מ. פעדער

845.379.1161
136 Huschke Rd
Hurleyville NY 12747
Inderheim@bletelmagazine.com
Kinderheim@bletelmagazine.com

קול ברסלב:
212.444.9191
אידישע שטוב:
212.444.9169

ג. פאקאטש

יעקל אשכנזער

שרי באגריסט איר מאן. ער נעמט אפ זיין "גוט מארגן" באגלייט מיט דעם פיינעם ריח וואס שמעקט אין שטוב. "אה, אזעלכע פרישע חלות באקסטו," באמערקט ער צו זיין פרוי.

שרי זיצט אין א זייט מיט א פארטוך ארומגעבונדן און א תחינה אויפן שויס.

זי שעפשעט תפילות,

אז דער אייבערשטער זאל רוען ביי איר אין הויז;

זי שעפשעט תפילות,

אז קינדער זאלן פון זיי ארויס.

זי שעפשעט תפילות,

אז דער איבערשטער'ס נאמען זאל ווערן גרויס;.

זי שעפשעט תפילות,

א קינד צו וויגן אויף איר שויס.

זי שעפשעט תפילות,

איר שטוב זאל ווערן אנגעפילט מיט טויס.

זי שעפשעט תפילות,

עס זאלן זיך הערן פרייליכע געשפרעכן און קינדישע נויז.

זי ווישט אפ אירע אויגן און באגעגנט איר מאנ'ס בליק. עס האט געשטראלט ווי זון שטראלן, אפשפיגלענדיג די ליכטעלעך אין די זייט. שרי איז אן אשת חיל, אלעמאל גרייט פאר איר מאן.

זי באשעפטיגט זיך מיט אירע שטוב ארבעט: מאלן די ווייץ צו מאכן היימישע פרישע ברויט, באקוקן די אייער, שעפן דאס וואסער, און מישן דעם זויערטייג, כדי עס זאל זיין פרישע ברויט טעגליך אויפן טיש.

דאן קלאפט זי אויף די מילך, וואס איז פריש געמאלקן פון דער קו, און שטעלט עס אוועק עס זאל ווערן פיינע פוטער צו שמירן אויפן ברויט. שפעטער, ווען איר מאן ברענגט אהיים א געשחטענע בהמה, מאכט זי אן עבודה מיט הארץ: עס שניידן, כשר'ן, זאלצן, שווענקען, און דאן קאכן אדער בראטן פאר די שטענדיגע אורחים וואס קומען דורך זייער טיר.

גראדע איז עס נישט בלויז איין טיר דורך וועלכע זיי קומען, נאר ענדערש די פילע טירן.

איר מאן אברהם האט אויסגעשטעלט זייער געצעלט אויף א פראקטישן וועג, מיט פיר טירן צו קענען אקאמאדירן געסט פון וועלכע ריכטונג זיי קומען נאר צו גיין. שרה, שטענדיג באשיידן אין איר ווארימען אוהל, טוט איר ארבעט מיט א גאנץ הארץ.

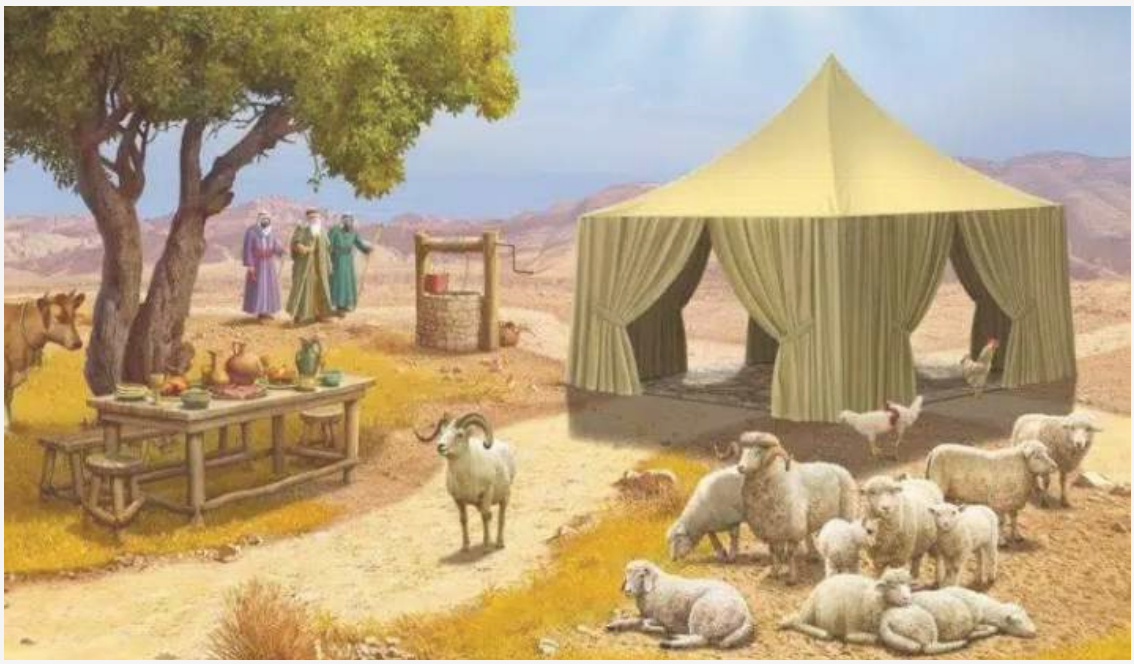
אפטמאל צעווויינט זי זיך בשעת'ן קנעטן דאס טייג אין איר געצעלט: "הייליגער באשעפער, דו האסט מיר געגעבן א ברכה אין דעם טייג; עס איז שטענדיג דא פרישע טייג אין שטוב. אויך האסטו אנגעצונדן א לעכט אינדערהיים וואס שיינט און לייכט מיט ווארימקייט דורכאויס די וואך, און שיינט אריין א ברען און א פייער אין אלע אורחים דיך צו דינען, אנערקענען, און שטענדיג דאנקען.

אבער הייליגער באשעפער, וואס וועט זיין מיט מיר? וועל איך שטענדיג דא שטיין איינזאם אליין און טון די שטוב ארבעט? ווען וועל איך שוין זוכה זיין צו הערן קינדערשע געשפרעכן און געלעכטער אפהילכן אינעם געצעלט? ווען וועל איך קענען אנכאפן א קליינטשיגע האנט און אינאיינעם גיין קלויבן די אייער פון שטאל? ווען וועל איך קענען זיצן ביי די ווארימע שבת ליכט, איינגעהילט אין דיין שכינה וואס נעמט ארום אונזער געצעלט, און פארציילן פאר מיין אייגן קינד וואס מיין מאן אברהם איז פארנומען טאג און נאכט - צו פארשפרייטן פאר אלע פעלקער איבער די גאנצע וועלט אז ס'איז דא א באשעפער וואס פירט די וועלט, וואס איז מחיה און מהוה די וועלט, וואס האט באשאפן די וועלט יארן צוריק און באשאפט עס טעגליך פון דאסניי."

איר הארץ האט געווויינט בשעת אירע הענט האבן געטון די ארבעט ליבליך.

ביים אריינקומען אינדערהיים איין גאר הייסן נאכמיטאג, האט שרה געזען ווי איר מאן'ס פנים האט אן אויסערגעווענליכע שיין. "ער איז געווען היפש אפגעשוואכט אינדערפרי," האט זי געטראכט צו זיך, "נאך זיין מסירות נפש'דיגע ברית מילה מיט א פאר טאג צוריק; פון וואו נעמט ער יעצט די פרישע חיות?"

זי האט זיך נישט געדארפט וואונדערן צו לאנג, ווייל עס האבן אים אריינבאגלייט דריי אורחים: פרעמדע, פראסטע אורחים. אויף



״די הויט ציט נישט אפצוקומען וואוינדערן זיך לאנג, ווייל פון האבן אויף אריינבאזוכן דרייט אומרוהיק: פרעמדע, פרעמדע אומרוהיק. אויך אז כאפ הויט די ציט דערשראקן.

א רגע האט זי זיך דערשראקן פון זייער קליידונג; זיי האבן אויסגעזען ווי א דעלעגאציע פון הויכגעשעצטע חברה. איינער איז געווען א קאפיטאן, קענטליך לויט זיין אנטועכץ; א צווייטער איז געווען א פשוט'ער אראבער, וואס וואלט שוין געווען אין איינשטימונג מיט די געווענליכע אורחים וואס אברהם ברענגט מיט זיך; אבער דער דריטער האט אויסגעזען ווי א גאר געלונגענער און מוצלח'דיגער ביזנעס סוחר.

"אזעלכע געסט האט מיין מאן אברהם געטראפן אין אזא הייסן טאג? וואו דרייען זיי זיך דא אין דעם מדבר?" שרה האט נישט געקענט טראכטן צופיל, ווייל זי איז געווארן פארנומען שנעל און געשווינד צוצושטעלן א סעודה אויפ'ן העכסטן סטאנדארט.

ביים זיך געזעגענען האבן זיי זיך אוודאי באדאנקט פאר איר מאן אברהם, און אברהם האט זיי ווי שטענדיג ערקלערט אז נישט אים קומט דער דאנק, נאר דעם אייבערשטן וואס האט באשאפן די וועלט און צוגעשטעלט דאס גאנצע גוטס פאר אונז מענטשן.

איינער פון די אורחים האט געפרעגט אברהם: "וואו איז דיין פרוי?" שרה האט זיך געוואונדערט דערויף. זי פלעגט שטיין אונטערן פארהאנג און צושטעלן די סעודה; איר אייזלקייט האט איר נישט געלאזט ארויסגיין פארברענגען מיט די פרעמדע אורחים, אבער דא איז דער אורח יא מקפיד געווען צו טרעפן די אשה צנועה וואס איז געווען באהאלטן. אברהם האט אים געענטפערט: "הנה באהל".

דאן האט ער געוואונטשן אז זי וועט האבן א קינד איבער א יאר. שרה האט אויסגעפלאצט אין א געלעכטער. שוין באלד ניינציג יאר וואס זי ווארט אויף קינדער, און דא קומט אזא מאדנער אויסלענדישער אורח און וואונטש איר א קינד? עס האט זיך פשוט נישט געלייגט אויפ'ן שכל.

מיר ווייסן אבער אז א יאר שפעטער האט שרה געבוירן א קינד, וועמען זי האט א נאמען געגעבן יצחק, על שם דעם וואס זי האט זיך צולאכט פונעם וואונטש. עס האט אויסגעזען ווי אן אומגלויבליכע און אומנאטורליכע אוממעגליכע זאך. איך, שרה, א פרוי אין די הויכע יארן, זאל קענען ברענגען א קינד אויף דער עלטער? אלע דאקטוירים, מומחים און גוטזאגער האבן דאך שוין לאנג געזאגט: "געב אויף, גיי אן מיט דיין מצב און זיי זיך מייאש".

דער הייליגער רבי פארציילט אין סיפורי מעשיות, אין די מעשה פון בן מלך ובן שפחה שהחליפו אותם: "אז וועלן ס'איז געווארן טאג האט מען געהערט א גרויס געלעכטער, און אלע האבן זיך געוואונדערט אויף די שטארקע הויכע געלעכטער, ביז מען איז דערגאנגען אז דער טאג האט אויסגעלאכט די נאכט, וואס פלעגט יעדע נאכט אזוי יאמערליך ווייענען".

יעדער מענטש גייט דורך א צייט אין לעבן וואס איז פינסטער און שווער, טונקל ווי די נאכט.

עס מאכט זיך א צייט וועלן מ'פילט אז מ'וועט פון דעם נישט קענען ארויסגיין, אז דער טונקלער טונעל אין וואס איך בלאנדזשע וועט זיך קיינמאל נישט ענדיגן. אבער דאן, פלוצלינג, פילט זיך אן די מאס תפילה, די מאס מעשים טובים, די מאס אמונה און סבלנות, און עס ווערט טאג - מען טרעפט זיך א געהאלפענער. מיטאמאל, דורך איין שפאלט, ווערט אויסגעמעקט די פיין, זארג, ווייטאג, אנטוישונג, ערווארטונג, יאוש, מיה און פלאג וואס האט אזוי לאנג געהאט איבערגענומען יעדן פרט און יעדע מינוט פון דיין לעבן.

עס לוינט זיך אויסציווארטן אין די פינסטערניש; תפילה טרייבט נאר שנעלער צו די גאולה.

דאן וועסטו אויך זוכה זיין צו "ותשחק ליום אחרון" - צו לאכן אינעם לעצטן טאג פון דיין אייגענעם גלות און פלאג. ווייל פונקט ווי אין א חלום, ווען מען זיך אויף און מ'קען מיט פרייד און דאנק אויסלאכן די אלע יארן פון ווייטאג און פיין, אויב האט מען זוכה געווען און אויסגעווארט מיט סבלנות אויף די ליכטיגע זון-שטראלן.

ש. טראכטער



מיין לעצטן שטיקל ברויט

ס מצב אין די די-פי לאגערן נאך די צווייטע וועלט מלחמה איז געווען א שווערע. נאך יארן פון אונטערדרוקונג און פיין האבן זיך דיי הייפעלע אפגעשוואכטע און אויסגעקלאפטע אידן געפינען פריי. עס איז שווער געווען צו פארדייען די בשורה נאך אזויפיל לייד און צרות.

געוויסע האבן געגומען דעם וואנדער-שטעקן אין האנט און זיך ארויסגעלאזט זוכן זייער פארלוירענעם עתיד. זיי האבן געפרואווט זייער מזל צוריקצוגיין צו די דערפלעך און שטעטלעך פון זייער יוגנט, האפנדיג צו טרעפן עפעס א זכר אדער א קשר צו זייער פארלוירענעם אמאל. זיי זענען געגאנגען מיט האפענונג און זיך אומגעקערט צובראכן און צוקלאפט.

הרב אליעזר סילווער ז"ל, א רב פון קליוולאנד, האט מיטגעפילט דעם צער פון זיינע פארפלאגטע ברודער. ער האט זיך אויפגעהויבן, איבערגעלאזט זיין קהילה, און געפארן צו די די-פי לאגערן מחזק צו זיין זיינע ברודער. צו דעם צווועק האט ער מיטגעבראכט פון אמעריקע סידורים, טליתים, תפילין, מחזורים און אנדערע תשמישי קדושה.

הרב סילווער איז אנגעקומען אין די די-פי לאגערן ערב שבת וואס איז אויך געווען ערב סליחות. עס האט געהערשט א דערהויבענע שטימונג

אין דעם גלות-לאגער. די אידן האבן זיך צוגעכאפט צו די הייליגע טליתים, זיך ארומגעוויקלט, זיך מתבודד געווען און אנגעהויבן דאוונען די שבת'דיגע תפילות מיט שמחה, בענקשאפט און טרערן.

אידן וואס געדענקן יענעם שבת רעדן פון דעם קבלת שבת, אז דאס איז געווען ווי ווארימע וואסער אויף א אפענע וואונד; עס האט זיי געשטארקט, דערקוויקט און אויפגעלעבט. "מען האט געשפירט ווי די מלאכים טאנצן מיט; די גאנצע בריאה האט מיטגעטאנצט," דערציילט אן איבערלעבער.

רב סילווער ז"ל האט אנגעווארימט די הערצער און מחזק געווען די שארית הפליטה, און די התעוררות איז געווען זייער גרויס.

פלוצלינג איז זיין בליק געפאלן צום פענסטער. ער האט געזען ווי פונדרויסן שפאצירט ארום א איד, ליידער אן די סימנים פון א איד, ער פארר״יכערט א ציגארעטל רח"ל אום שבת, און עס זעט אויס ווי עס גייען פייער-פונקען פון כעס פון אים.

רב סילווער קוקט און קוקט, און זיין הארץ צוגייט פון צער אויף דעם איד וואס איז ליידער פארלוירן געווארן פון אונזער טייער פאלק אלס א תוצאה פון די רשעים. ליידער האבן זיי זעקס מיליאן גופים פארברענט, און פילע זענען איבערגעבליבן מיט'ן גוף אבער נישט מיט די נשמה. דאס איז נישט געווען קיין זעלטענער פאל, וועו פילע אידן וועלכע האבן צוגעזען שוידערליכע רציחות האבן ליידער אפגעלאזט די הייליגע אמונה און זענען געפאלן רח"ל מיט קשיות.

רב סילווער האט אבער נישט אויפגעגעבן אויף קיין שום איד און ער האט געווענדט זיינע טריט צום ארויסגאנג. איינער פון די מתפללים האט געזען ווי דער רב גייט ארויס און ער האט גלייך פארשטאנען וואו דער רב צילט, דעריבער האט ער זיך געיאגט צו רב סילווער און אים שטיל געזאגט: "איך בעט אייך, גייט נישט צו דעם איד. איר וועט גארנישט פועל'ן, עס איז ממש ווי מען רעדט צו א וואנט." דער איד האט ווייטער דערציילט: "מען ווייסט נישט וואס איז געשען מיט אים. ער איז געווען אן ערליכער איד, א מדקדק בהלכה, און פלוצלינג פון איין טאג צום צווייטן, בשעת די ביטערע ארבעט, האט ער אלעס אפגעלאזט און אנגעהויבן רעדן קעגן די הייליגע אמונה. ער וויל ליידער נישט האבן קיין שייכות מיט אידישקייט. דער רב זאל נישט פרובירן צו גיין צו אים. עס איז א שאד די צייט."

דער רב האט געהערט, אבער זיין הייליג הארץ וואס קלאפט מיט אהבת ישראל, האט נישט געלאזט אים "אפלאזן". ער איז ארויס פון שול און צוגעגאנגען צו דעם צובראכענעם איד. ער האט אויסגעשטרעקט די האנט און אויסגערופן מיט אן אויפגעהייטערטע

אבער אנשטאט אן ענטפער האט ער באקומען קולות: "לאז מיך אפ! פרוביר מיך נישט צו מאכן פאר א בעל תשובה. איך האב גארנישט מיט אידישקייט (ח"ו), איך וויל נישט האבן מיט די תורה און מיט די אידן. גיי אוועק פון מיר, אבער שוין!"

דער רב איז דארט געשטאנען געשטיקט פון טרערן. ווער וועט דען נישט וויינען ווען מען זעט א זון וואס ווארפט אוועק זיין אייגענעם טאטן?

"איך וועל דיר גארנישט בעטן, ניטאמאל אז דו זאלסט אוועקווארפן דעם ציגארעטל פון דיין מויל; איך וויל דיר נאר בעטן איין קליינע טובה."

"נו?" האט יענער געפרעגט אומגעדולדיג.

"וואס האט פאסירט? וואספארא שוידערליכע זאכן האסטו צוגעזען אז דו זאלסט ווערן אזוי צוקאכט און אזוי אוועקווארפן די הייליגע אמונה?"

דער איד האט געגעבן א שלינג און זיין בליק איז געווארן פארטראכט.

פלוצלינג איז זיין בליק געפאלן צום פענסטער. ער האט געזען ווי פונדרויסן שפאצירט ארום א איד, ליידער אן די סימנים פון א איד, ער פארר״יכערט א ציגארעטל רח"ל אום שבת, און עס זעט אויס ווי עס גייען פייער-פונקען פון כעס פון אים.

און פרייליכע שטומע, "א גוט שבת!"

עס איז געווען קענטיג אז ער פליט יעצט צוריק צו א גאר

וויטאגליכע צייט. "איך וועל אייך דערציילן," האט ער אנגעהויבן.

"איך בין געווען גאנצע זעקס יאר אונטערדרוקט אונטער די נאצישע רשעים. איך האב געזען מיט מיינע אויגן ווי זיי האבן אויסגעשאכטן טייערע אידן וואס זענען געגאנגען על קידוש ה' מיט 'שמע ישראל' אויף זייערע ליפן. איך האב געזען ווי מען נעמט מיינע אומשולדיגע קינדערלעך און מען שלעפט זיי צו די גאז-קאמערן.

"איך האב געזען אידן, גדולי הדור, תלמידי חכמים, יראים ושלמים, גיין ארויף אין פלאמען בלויז פאר'ן זיין א איד. דאס אלעס האט מיר אבער נישט אוועקגעשלעפט פון דעם אידישן פאלק. פארקערט, איך בין געווען שטאלץ צו געהערן צו א פאלק וואס גייט איר לעצטן וועג מיט 'אני מאמין' און 'אדון עולם' אויף די ליפן, א פאלק וואס וועט אלעס אוועקגעבן פאר אירע הייליגע פרינציפן.

"איך האב געזען טייערע סעצענעס ווי אידן האבן זיך מוסר נפש געווען איינס פאר'ן צווייטן און איך האב געדאנקט און געלויבט שלא עשנו גוי.

"ביז... ביז איין טאג ווען איך בין געליגן אין בראק און איינער פון די העפטלינגען איז אריינגעקומען. אין זיינע אויגן האט ער געהאט א מיסטעריעזן פינק און אונטער זיין ארעם האט ער עפעס געהאלטן. 'ברודער,' האט ער געזאגט מיט התרגשות, 'איך האב געפונען אן אוצר. אן אוצר דא אין דעם נאצישן גיהנום.' אלע האבן געקוקט אויף אים און זיך געוואונדערט: וואס איז דער אוצר? דער איד האט זיך נישט לאנג געלאזט ווארטן און ארויסגעצויגן א קליינע תהלים וואס ער האט געפינען צווישן די ברוכווארג.

"א געמיש פון קולות האט זיך געהערט. געווייסע זענען געווען איבערראשט, אנדערע פארבענקט, נאך אנדערע האבן גאר געשוויגן פון שאק, אבער אלע האבן אויסגעדרוקט זייער פרייד דורך לויפן צום בעט פון דעם איד און אים געבעטן: 'לאז אונז זאגן איין קאפיטל תהלים.' דער איד האט גלייך געזען אז ער האט אן אוצר, האט ער געטראכט אז ער וויל כאטש עפעס האבן דערפון. ער האט דאן אויסגערופן: 'איך וועל נאר פארבארגן מיין תהלים פאר דעם וואס גיט מיר אוועק זיין רעפטל ברויט!'

"איר דארפט פארשטיין, אין לאגער האבן מיר באקומען א האלב רעפטל ברויט מיט שמוציגע זופ, וואס דאס האט געדארפט זיין גענוג פאר אונז צו עסן א גאנצן טאג. פון אט דעם עסן האבן מיר געדארפט האבן כח צו ארבעטן עבודת פרך. אויב איינער האט אוועקגעגעבן זיין רעפטל ברויט, איז דאס געווען כמעט ווי נעמען דאס לעבן מיט די אייגענע הענט. דאס ביסל ברויט האט אונז דערהאלטן ביים לעבן.

"און אט זע איך ווי א איד קען מיט אזא קאלטקייט פארלאנגען פון זיינע ברודער אוועקצוגעבן זייער ברויט, דאס הייסט מעגליך זייער לעבן... פארוואס? ווייל דו האסט געטראפן א תהלים און דערפאר וועסטו יענעם אויסקוועטשן



זיין לעצטע לעבנסמיטל? איז דאס די פרינציפן פון א איד?

"אין יענע מינוט איז אריין אין מיר אזא כעס... איך האב געטראכט צו מיר: 'וויאזוי קען א איד זיין אזוי הארצלאז? אזוי רשעות'דיג? ער גייט מאכן א ביזנעס פון א קאפיטל תהלים? ער גייט אוועקנעמען דאס לעצטע ביסן פון מויל פון א צווייטן איד, וויל יענער ויל זיך אביסל מחזק זיין מיט די הייליגע וועטער פון דוד המלך? וויאזוי קען א איד זיין אזוי שלעכט צו זיינע אייגענע ברודער? וויאזוי קען מען טון אזא זאך?' און דאן האב איך אפגעמאכט ביי מיר: 'צו אזא פאלק ויל איך (ח"ו) נישט געהערן! אויב איינער קען זיין אזוי שלעכט און אוועקנעמען דאס לעצטע ביסן פון זיין ברודער, ויל איך נישט זיין א חלק פון אזא פאלק.' און זייט דעמאלטס ויל איך נישט הערן און נישט וויסן פון גארנישט."

דער רב האט אויסגעהערט בשעת פון זיינע אויגן גיסן זיך טרערן.

"איך מעג דיר פרעגן א שאלה?" האט ער זיך געוואנדט צו דעם צובראכענעם איד. "דער איד'ס ביזנעס האט מצליח געווען? ער האט געהאט קונים? מענטשן זענען טאקע גרייט געווען אוועקצוגעבן זייער לעצטע שטיקל ברויט פאר א קאפיטל תהלים?"

"אוודאי, און נאך ווי! דער איד'ס בעט איז געווען באגאסן מיט רעפטלעך ברויט. אויסגעמוטשעטע אידן זענען געשטאנען אויף די פיס שעות לאנג צו קענען זאגן איין קאפיטל. און אוי, וויאזוי זיי האבן געזאגט, מיט בכיות נוראות..."

דער רב ענטפערט נישט קיין ווארט; עס גיסן זיך טרערן פון זיינע אויגן.

ענדליך רופט ער זיך אן: "מענטשן פארפלאגט, מיד און הונגעריג, זיי האבן אלעס פארלוירן, און דאך געבן זיי אוועק זייער לעצטע ביסן פון מויל זוכה צו זיין צו גלעטן און זאגן די הייליגע וועטער פון דוד המלך. אה! יא! צו אזא פאלק ויל איך אוודאי געהערן! פארוואס קוקסטו אויף נאר אויף דעם איינעם וואס נעמט די ברויט? איך קוק אויף אלע אנדערע... אויף די וואס געבן די ברויט, אויף די וואס זענען זיך מוסר נפש פאר צו זאגן אפאר וועטער צום אייבערשטן. אוי, ווי איך פריי זיך צו געהערן צו אזא הייליג און אמת'דיג פאלק! אשרינו, אשרינו!"

דער איד איז געשטאנען דארט געפלעפט. זיין פינטעלע איד האט זיך דערוועקט אין אים. ער האט אריינגעקלערט אין דעם וואס דער רב האט אים געזאגט. די זעלבע מעשה נאר אינגאנצן אן אנדערע נקודה. דאס איז געווען א נקודה טובה.

ער האט דאן אויסגעבראכן אין א שטורמיש געוויין – א געוויין פון א פארלוירענע נשמה וואס האט געבענקט צו איר טאטן, נאר נישט



געפינען דעם וועג ארויס פון איר טונקלען גרוב. דאס איז געווען א געוויין פון פארלייכטערונג, פון צוריק זען די שיינע מעלות און זויבערקייט פון כלל ישראל.

"אפשר גיט איר מיר א קאפל? איך ... איך וויל קומען הערן ווי דער רב וועט מאכן קידוש..."

נאך א אידישע נשמה האט זיך מקדש געווען, געהייליגט און געפונען איר וועג צוריק צו אונזער טאטן אין הימל.

...

אשרינו שזכינו אז צו אזא פאלק טוען מיר געהערן. אשרינו שזכינו אז מיר באלאנגען צו דעם עם הנבחר, וואס קיין חילוק ווי ווייט א מענטש פאלט, בלייבט זיין נשמה אלעמאל ריין און זויבער, און די נשמה מאנט און זוכט א וועג צוריק. "אלקי נשמה שנתת בי טהורה היא" - אונזער נשמה, זי איז ריין. צומאל איז דא אסאך שמוץ און שטויב, דאס איז דער גלות-שטויב; אבער אז מיר קוקן אריין טיף אין הארץ פון יעדן איד, זעען מיר נאר זויבערקייט און ריינקייט.

מיר דארפן נאר זוכן דאס פינטעלע גוטס. דאס איז וואס דער הייליגער רבי זאגט אין ליקוטי מוהר"ן (תורה רפ"ב), אז אויב מען זוכט נקודות טובות אין א איד און מען זעט דאס פונטעלע שיינקייט, קען מען אפילו דעם גרעסטן רשע איבערדרייען און מאכן פאר א גרויסן צדיק.

אבער ווי רבי נתן האט געזאגט, אז צומאל פארגעסן ברסלב'ע חסידים אז וועג דער רבי האט געוועדט פון זוכן נקודות טובות, האט דער הייליגער רבי אויך געמיינט אז מען זאל טרעפן נקודות טובות אין זיך אליינס. אזויפיל מאל זוכט דער יצר הרע א וועג אז מיר זאלן זיך אליינס אנקוקן שלעכט און קלערן אז עס איז שוין דערנאך, ביז א אידישע נשמה פילט צומאל (ווי דער ראש ישיבה שליט"א האט געזאגט פרשת לך לך ביים שיעור) אז זי וויל שוין נישט דא געהערן, זי "טשעקט ארויס", זי באלאנגט מער נישט אהער!

אשרינו אז מיר ווייסן פון אזא רבי וואס מאכט אונז לעבן מיט תשובה און תיקון המעשים יעדן טאג, וואס דערמאנט אונז, דערקוועקט אונז, און מאנט פון אונז זיך צו פרייען מיט'ן "שלא עשני גוי". וואויל איז אונז אז מיר הערן דעם רבי'נס קול וואס מאכט מיר געדענקען אז מיין עבודה איז יא וועדר און חשוב און אפילו אויב איך בין אדורכגעפאלן, האב איך אלעמאל א וועג צוריק.

דער הייליגער רבי וועקט אונז אויף און בעט זיך ביי אונז: "קיין יאוש איז גארנישט פארהאן!" נאך היינט קענסטו טוישן דעם ניגון פון דיין לעבן פון "איך קען נישט מער, איך וויל נישט מער, און איך פרוביר נישט מער", צו "איך וויל פרובירן, איך וועל קענען, איך וועל זיך נאכאמאל אויפהייבן פונדאסניי!"

.

.

.



א. פאפענהיים



אכטע חאלאקע בילדער

"מירי! ס'טוט זיך?" - איך האב באגעגנט מיין חבר'טע אין פארק, און אירע אויגן האבן אויפגעשיינט וועו זי האט געזען ווי איך נעם מיין בעיבי און מיין פעקל אויפן שויס, און זי קען זיך אראפזעצן אויפן ליידיגן פלאץ אינעם איבערגעפילטן פארק.

מיר זענען אריין אין א שמועס, וועו זי האט באמערקט מיין כמעט דריי יעריגן ארומלויפן.

"אה! דו האסט באלד א אפשערן?! דו האסט שוין געמאכט בילדער?"

"נאכנישט". האט איך געענטפערט מיט א שמייכל, וועו ס'זעט מיין אינגעלע מיט זיינע הארעלעך, פרעגט מיר צו איך האב שוין געמאכט בילדער, וואס גיי איך אים מאכן, בילדער אדער פאות?

ניין, מיינט נישט אז איך גיי דא ארומרעדן די שעדליכקייט אדער דעם הארבן איסור פון אראפכאפן א בילד. איך האב זייער הנאה און איך האב זייער ליב צו זען מיינע קינדער אין א געלונגענע פראפעסיאנאלע בילד, אבער דאך, די וועג פון פרעגן מאכט מיר טראכטן אז איך גיי אים מאכן בילדער, און אפשר אויך... פאות..

"אויב אזוי - איז מיין חבר'טע ממשיך צו רעדן מיט אייפער - מוזסטו זיך באקענען מיט מלכי, א פראפעסיאנאלע בילד פאטאגראפירן. זי איז נאך גאנץ א פרישע אין איר ארבעט, אבער מיין שוועגערין האט געמאכט ביי איר דעם לעצטן זומער א אלבום, און איך מוז דיר זאגן אז ס'איז עפעס ספעציעל, זי איז א נייע שטערן אין פאטאגראפיע, און מיין שוועגערין האט אויך געריעדט פון איר געדולד צו די קינדער. נישט סתם געלונגט איר אזעלכע געלונגענע נאטורליכע בילדער, מיט אזעלכע פרייליכע שמייכלעך... און ווייל זי איז נאך גאנץ נייי, בעט זי נאכנישט דעם פולן פרייז, דו מוזט איר פראבירן"...

"אדרבא, איך וועל זיך פרייען צו באקומען דעם נומער..."

וואס שטערט מיר צו אנרופן הערן פון וואס ס'רעדט זיך? אפשר וועל איך קענען ארויסגיין מיט א שיינע אלבום פאר א נארמאלע פרייז?

מלכי האט זיך אנגעהערט זייער פריינדליך און צוגעלאזן אויפן טעלעפאן, זי איז שוין נישט ביים אמאליגן פרייז, (פארשטייט זיך...) ס'קומט שוין נישט אויס צום סוף אזוי ביליג, מאך איך מיר שטיל דעם חשבון, און זי וויל מיר פארשלאגן א ספעציעלע געדאנק: אויב דו ווילסט באמת משקיע זיין און ארויסגיין מיט עפעס ספעציעל - זאגט זי - קען איך זייער א שיינער וועלדל, וואס געפינט זיך צווישן ירושלים און בית שמש, א גאנץ יאר איז דארט זייער שיין צו נעמען בילדער, עס פליסט דארט א וואסערל אינמיטן, אבער אין דעם יעצטיגן סעזאן פון הערבסט, איז דארט עפעס מורא'דיג ספעציעל שיין, די קאלירן פון די בלעטער, אויב דו ווילסט קען איך ארויספארן מיט דיר דארט, איך זאג דיר, אז אזא ספעציעלע אלבום ווערט נאר ביי גאר גרויסע און געלונגענע פאטאגראפירערנ'ס, אבער עס מוז זיין אין די נאנטע טעג, ווייל די סעזאן גייט שוין פארבי.

"גוט - ענטפער איך - איך האב נישט געטראכט צו גיין אויף אזוי גרויסארטיג, אבער איך וועל דיר ענטפערן ביז ביינאכט צו איך וויל עס טאקע".

אקעי, מוז זי מסכים זיין מיט מיר, איך זאג דיר נאר אז אויב ווילסטו ארויספארן דארף עס זיין וואס פריער, ווייל ס'קען זיין אז נעקסטע וואך וועט שוין נישט זיין די שיינע קאלירן.

איך לייג אראפ דעם טעלעפאן פארטראכט, איך האב בכלל נישט געהאט אין געדאנק צו מאכן אזעלכע גרויסארטיגע בילדער, אבער וואס זאל איך אייך זאגן? זי האט באוויזן מיר גוט צו אנרייצן... איך דארף א מינוט אליין, איך דארף עס דורכשמועסן מיטן אייבערשטן.

צו וויל איך מאכן בילדער? יא, איך וויל זייער שטארק האבן שיינע בילדער פון מיינע קינדער. איך דארף נישט, אבער איך וויל. און איך וויל נישט צאלן די געפעפערטע פרייזן וואס מען בעט היינט, ס'וואלט מיר נישט געשטערט אפילו א מיידל וואס לערנט זיך, אדער איינע וואס וויל זיך נאך אריינארבעטן אין דעם.

דא האב איך אבער א גלענצענדע פארשלאג, וואס איינע וואס לערנט זיך נאך, קען מיר נישט צושטעלן. איז אפשר גיי איך יא אויף דעם?

די ערשטע אפהאלט איז די פרייז. ניין, איך האב נישט געוואלט לכתחילה צאלן אזא פרייז פאר אפאר בילדער. ווייסט וואס, ביי אונז רעדט מען דאך נישט פון געלט... לאמיר נישט טראכטן פון געלט.

ארויסצופארן מיט א משפחה מיט קינדער בלע"ה איז נאך עפעס חוץ פון געלט, איך דארף מיטנעמען ריינע געביגלטע מעטשינג סעט'ס קליידער פאר אלע קינדער, צוויי שבת'דיגע סעט'ס און צוויי וואכנדיגע, איך קען אויך ברענגען א סעט פון זומערדיגע קורצע קליידער און פון די ווינטערדיגע לאנגע, ווייל דער וועטער איז נאך אזוי, נישט הייס און נישט קאלט. אזוי וועל איך האבן



שיינע בילדער, סיי פון זומער און סיי פון ווינטער, מיט צוגעפאסטע זאקעלעך און מאשעלעך און אלעס ארום און ארום.

וואלט נאך א מינוט, איך טאר זיכער נישט פארגעסן פון דעם מסורה'דיגן חאלאקע חאלעט'ל וואס מען טוט אן ביי אונז אין משפחה. מיט א גוטע דשעל פאר די האר פונעם אפשערן אינגעלע, צו קענען איינדרייען שיינע לאקעלעך ארום דעם קאפעלע, אז איך זאל נאכדעם האבן צו ווייזן פאר מיינע באבע'ס די עכטע חאלאקע בילדער...

וואס וועל איך טון מיט מיין גרויסער אינגל וואס וועט ער זעט נאר א קאר הייבט ער אן צו ברעכן? וועל איך זיי דארפן אנטון קודם עפעס וואס קען ווערן שמוציג, און ביים אנקומען אין וועלדל וועל איך דארפן צוגיין אין א געז סטעישן צו טוישן אלע קינדער, און זיי אויספוצן אז יעדער זאל אויסזען פערפעקט.

צו איז טאקע ריכטיג זיך אזוי אנשטרענגען פאר בילדער?

איך ווייס נישט... איך בין עכט גוט צומישט...

א שיינע וועלט האט דער אייבערשטער באשאפן, עכט זענען די ביימער גוט אפגעשוואכט אינעם יעצטיגן סעזאן, זיי האבן שוין נישט די כוחות צו פיטערן און צו שיקן וואסער צו יעדן איינציגן בלעטל, און דווקא אין אזעלכע שוואכע מינוטן קומען ארויס זייערע שענסטע קאלירן, אויף אזוי ווייט אז מענטשן זענען גרייט זיך אנצושטרענגען און צו פארן, צו קומען און צו גיין, כדי צו קענען אראפכאפן א בילד, און פאראייביגן דעם קאלירפולן סעזאן..

צו פילסטו זיך אויך אמאל אזוי ווי דעם בוים? עס כאפט זיך אסאך אריין אזעלכע מחשבות, אזוי ווי, אמאל ביי מיינע ערשטע צוויי קינדער בין איך געווען אסאך א בעסערע מאמע, איך האב געהאט מער צייט זיך אפצוגעבן מיט זיי,

איך דאַרף מיטקאמען רייזע טאַבלעטקעס מאַטעריק סאַס קלייַדער פאַר אַלע קינדער, צוויי שבת'דיקע סאַס און צוויי וואכנדיקע.

איך פלעג זיי לייגן שלאפן יעדע נאכט מיט א מעשה, היינט, ווי? וואס? ווען? דער שלאפן לייגן יעדע נאכט פארשלעפט זיך מיט די קליינע און גרויסע, ס'טוט זיך... איך קום שוין נישט אן צו יעדן איינציגן קינד...

בכלל, זייט מיין בעיבי איז די וועש נישט צום אויסרעדן... אמאל זענען מיינע שאפעס געווען מסודר און היינט... וויפל מאל נעמען מיינע קינדער זייערע וועש צופרי פונעם דרייער ארויס.

ס'מאכט זיך אויך נאך פאר די בעיבי. א פרוי האט מיר דערציילט, זי האט אלעמאל ליב געהאט צו קאכן און באקן, און אייביג איז געווען ביי איר פרישע עסן אויפן טיש, זי האט נישט פארשטאנען וואס פרויען רעדן פון זיך עקלען פון

פלייש אדער פיש... ביז... ביז איינמאל האט איר אזוי געעקלט די רויע עסן, אז זי האט געפילט ווי זי איז זיך מוסר נפש יעדן ערב שבת צו ארויפשטעלן א זופ אויפן פלאם.

זי האט שוין געהאט א שטוב מיט קינדערלעך, און זי האט אלעמאל געמיינט אז פרויען טרייבן איבער, זיי זענען סתם פארצערטלט, און דא שטעלט זי ארויף א טאפ וואסער אויפן פלאם און לויפט שנעל ארויס פון קאך, פאר די ריח פון אויפגעקאכטע עסן קלאפט איר אין נאז און פאראיבלט ביזן ברעכן...

אבער טאקע אין די שוואכע צייטן, אין איבערגעשטרענגע מינוטן, קומען ארויס די שענסטע קאלירן, ווען איינער גייט אריין אין קאך מיט די מחשבה, אז איך קען קאכן, איך פארשטיי צו עסן, און איך גיי צושטעלן א געלונגענע נאכמאל. אה, יא, זיכער, אוודאי וועל איך אויך בעטן דעם אייבערשטן אז ס'זאל זיין גוטע עסן...

אין אזא מצב ארבעט זיך גאר אנדערש ווי ווען איינער גייט אריין אין קאך, און בעט זיך ביים באשעפער: "באשעפער, איך האב נישט קיין כח, איך בין בכלל נישט אין די גיסטע פון קאכן און פון עסן, איך עקל זיך, איך קען נישט נעמען דא די רויע פלייש, אבער באשעפער! מיין מאן און קינדערלעך דארפן עסן! העלף מיר! מאך א נס ס'זאל דא זיין א גוטע קרעפטיגע נאכטמאל. באשעפער! איך בעט דיר! שיק אריין א טעם גן עדן אין די עסן, און זיי זאלן האבן כח דיר צו דינען!" (און יא, אויך איך זאל עס קענען עסן...)

דעמאלט קומט דאך ארויס אזא שיינע געלונגענע בילד, וואס דער אייבערשטער פרינט זיכער ארויס אין ספעציעלן אלבום, און האט א נחת רוח יעדן מאל עס צו איבערקוקן און איבערהערן...

נו? וואס זאגסטו צו מיינע געלונגענע בילדער???

Honey Garlic Chicken

S. LEVY

INGREDIENTS

Moist chicken with a twist of flavor is a Friday night favorite!
(also delicious for an easy supper during the week)

3 tbsp honey
2 tbsp lemon juice
3 cloves garlic
3 tbsp oil or mayonnaise
1 tsp paprika
1/2 tsp kosher salt
1/2 tsp black pepper
6 chicken bottoms

DIRECTIONS

In a bowl, combine all basting sauce ingredients. Place chicken in a 9x13 pan. Coat chicken with sauce evenly, making sure chicken is well coated. Bake on 350 covered for 2 to 3 hours for crispier chicken uncover last 30 minutes.



שבת איז שיין, שבת איז ריין, שבת איז נאר פאר אונז אידעלער אליין!

שטייט אין די הייליגע ספרים אז אלע מאכלי שבת ווייזן אויף די נאמבער 7, וואס ביי אידן רופט מען דעם זיבעטן - שבת. למשל 'פלייש' - בשר באטערעפט במספר קטן 7 ב' איז 2, ש' איז 3, ר' איז 2, אלעס צוזאמען איז 7.

דער גוי האט נישט ליב דעם נאמבער זיבן ווייל דער הייליגע באשעפער האט זיי נישט געגעבן דעם שבת נאר פאר אונז אידן. דאס איז די סיבה פארוואס ווען זיי שרייבן א 7, מאכן זיי אויף דעם אז א ליין אינמיטן, אזוי ווי דעם



לאמיר רעטעווען די וועלט

דזשעק איז געווען א יונגער סטודענט, קומענדיג פון א פרייע שטוב האט ער ליידער גארנישט געוואוסט ווען אידישקייט, דאס פאקט אז ער איז א איד איז נישט געווען קיין סוד, אבער דזשעק - נישט וויסנדיג פונקטליך וואס עס מיינט פאר אים, האט זיך נישט צופיל פארטיפט אינעם נושא.

זיין גאנצע קאפ האט ער אריינגעלייגט אין זיינע לערנונגען, געלערנט האט ער פון די בעסטע פראפעסארן און האט געשלונגען זייערע ווערטער מיט דארשט, מיטן חלום איין טאג אויך אויסצוואוואקסן ווי זיי.

זיין גייסט האט אבער כסדר געזוכט תכלית, ער האט אלץ געזוכט עפעס א משמעות אין לעבן, עפעס וואס זאל אנפולן דאס לידיגקייט פונעם גוי'אישן לעבנסשטייגער און אים אנפולן מיט אביסל סיפוק.

אין איינע פון די טעג האט דער פראפעסאר איבערגעגעבן א לעקציע וועלכע האט געצויגן זיין אינטערעסע, ער האט האסטיג ערקלערט וועגן די "גלאובל וואַרמינג" און וועגן די שעדליכקייט פון די פלעסטיק בעג'ס, כאטש דזשעק האט שוין געהאט געהערט דערוועגן איז אבער דאסמאל געווען אנדערש, דער פראפעסאר האט געריידט אזוי שטארק און הארציג אז עס איז אים ממש אריין אין די ביינער.

ער האט אזוי הארציג פארגעשטעלט די ארקטיק חיות ווי זיי באווייגען זייער גורל אדאנק די "גלאובל וואַרמינג". ער האט פארגעשטעלט דאס ווייטאג פון די פישן וועמענ'ס וואסער ווערט שמוציג פון די אויל, פלעסטיק, און נעפט. ער האט אזוי דראמאטיש פארגעשטעלט די לופט פארפעסטונג אז די סטודענטן האבן ממש געקענט פיהלן מיט יעדן אטעם די פארפעסטעטע לופט.

די סטודענטן זענען געזעצן פארגאפט, פאר זייערע אויגן האט דער פראפעסאר פארגעשטעלט א שרעקליכן בילד, די ביינער האבן זיי געטרייסלט מיט שרעק אז אט אט גייט די וועלט אונטערגיין.

דזשעק איז ארויס פון די לעקציע מיט א שטארקן באשלוס - ער גייט נישט לאזן די וועלט אונטערגיין, ער וועט טון אלעס וואס נאר מעגליך צו פארמינערן די שאדנ'ס און באשיצן דעם נאטור.

ער האט זיך אנגעשלאסן אין איינע פון די גרינע גרופעס וועלכע האבן געגומען אויף זייערע פלייצעס צו באשיצן די וועלט פון אונטערגיין, וואו אימער זיי זענען געגאנגען און וואס נאר זיי האבן געטון איז ער אלץ מיטגעגאנגען, ער האט אנטיילגענומען אין די דעמאנסטראציעס קעגן די נעפט און אויל פארבריקן וועמענ'ס שמוץ גייט אינעם וואסער און שעדיגט די פישן.

ער איז מיטגעגאנגען אויפצוהענגען פלאקאטן וועלכע זאלן איבערדעדן מענטשן אז עס לוינט זיך צו צוטיילן די מיסט און מקפיד זיין אריינצושיקן די פלעסטיק אין די גלאז צו ריסייקלען.

אנהייב איז ער נאר מיטגעגאנגען פון די זייט, אבער ווי מער ער האט זיך געדרייט מיט זיי איז ער אלץ מער און מער אריין אינעם געדאנק, און מיט די צייט איז ער געווארן א חלק פון זיי און האט ארויסגעהאלפן מיטן אנפירן די אקציעס.

דזשעק האט אנגעהויבן פילן סיפוק, ער האט אנגעהויבן צו פילן ווי ער טוט אויף, ער איז נישט סתם נאך א מענטש, ער נעמט דאך א חלק אין ראטעווען די וועלט.

גייענדיג אין גאס האט ער אלץ געזוכט פאר פלעסטיק בעג'ס וועלכע ליגן אויפן ערד און ווארטן איינער זאל זיי אויפהייבן און לייגן אויפן ריכטיגן ארט, יעדע פלעסטיק בעג וואס ער האט אריינגעלייגט אין די גרינע בעג האט אים פארשאפט אזוי פיל גליק, עס האט אים געמאכט אזוי גוט פילן, טראכטנדיג ביי זיך אז מיט אט די קליינע בעג ראטעווועט ער די וועלט פון אונטערגיין.

אזוי איז דאס ווייטער אנגעגאנגען ביז דזשעק האט איין טאג אנגעטראפן א פרומען איד, וואוינענדיג אין א גוי'אישע געגנט איז אים קיינמאל נישט אויסגעקומען צו באגעגענען פרומע

טייַטשן אין יאָמ האָט ער אַלץ יאָגוכע פאר פלאסטיק בעג'ס וועלכע ליגן אויפן ערד און ווארטן אויינער כאָל כיי אויפהייבן און לייגן אויפן ריכטיגן ארט.

אידן, דעם איד'ס לבוש האט אנגעצונדן זיין נייגער און ער איז צוגעגאנגען כאפן מיט אים א שמועס, דער איד האט זיך ארויסגעווויזן צו זיין א קלוגער מענטש, און די שמועס וועלכע האט געדארפט צו זיין א לייכטע שנעלע שמועס האט זיך עטוואס לאנג פארצויגן.

דזשעק איז ארויס פון דעם שמועס מיט געמישטע געפילן, פון איין זייט זעט ער אז דעם איד'ס ווערטער שטימען נישט מיט גארנישט וואס ער האט געהערט און געלערנט ביז יעצט, אבער פון צווייטן זייט רעדט דאך דער איד דברים של טעם, אזעלכע קלוגע רייד.

ווי מער ער טראכט איבער דעם שמועס זעט ער איין דאס געראטיגקייט פון די ווערטער, ער פילט ממש ווי עס האט זיך פאר אים אנטפלעקט א נייע וועלט, דער איד האט אים ממש אויפגעמאכט די אויגן.

ער האט אויסגעפונען אז ער געהערט צום אויסדערוועלטן פאלק, זיין אידישקייט האט יא עפעס א באדייט.

ער האט אויסגעפונען אז עס איז דא א באשעפער, די וועלט האט א פירער וואס פירט אלעס מיט אזא פונקטליכן חשבון, ער דארף זיך נישט זארגן וועגן די "גלאובל ווארמינג" ווייל עס איז דא איין באשעפער וואס פארלאזט נישט קיינעם און באזארגט יעדע באשעפענישט מיט זיינע באדערפענישן.

ער קען נישט באשיצן די וועלט ווייל דער אייבישטער נעמט שוין קעיר פון זיין וועלט.

דאס ריסייקלען פלעסטיק איז נישט דאס וואס עס באשיצט די וועלט, נאר תורה, תפילה, און מעשים טובים, דאס זענען די פונדאמענטן אויף וועלכע די וועלט שטייט.

און מיט יעדע גוטע זאך וואס ער טוט

קען ער אויפבויען וועלטן.

***

פיל מאל קען זיך דאכטן פאר א אידישע מאמע אז זי טוט גארנישט אויף, דאס לעבן פארט, איין טאג ברענגט די צווייטע, נאך א שבת, נאך א יו"ט. צו וועט עס קומט צו קאכן - וואס מען דארף דאך יעדן טאג פון פריש האבן וואס צו עסן. צו וועט עס קומט צו ריניגן - וואס עס האלט זיך נישט פאר צו לאנג, עס ווערט שוין ווייטער שמוציג. צו וועט עס קומט צו חינוך פון די קינדער - וואס מען דארף נאכאמאל און נאכאמאל זאגן א קינד אז מען דארף פאלגן. פיל מאל קען א פרוי פילן ווי עס בלייבט גארנישט פון אירע פעולות, איר ארבעט ווערט נישט איינערקענט.

אבער וויסן זאלסטו אז דאס זיך פארען מיט די שטוב ארבעט - דאס זענען זאכן וואס בלייבן, דאס שמייכלען, אויסהערן, באדן, איינשלעפן, וואשן, ביגלען, קאכן, באקן, און נאך אן א שיעור זאכן - דאס גייט נישט לאיבוד.

וועו דו ביסט אויף מיט א קינד ביינאכט זעט עס דער אייבערשטער, וועו דו שטעלסט דיך קאכן זעט עס דער אייבערשטער, וועו דו ווארטסט אפ דיין מאן מיט א שמייכל וווייסט נאר דער אייבערשטער וואס ביי דיר אין הארץ טוט זיך עכט און נאר ער זעט ווי דו שטארקסט דיך צו רעדן הארציג וווייעך און שיין.

אין הימל ווערט דאס אלעס פארשריבן, יעדע קליניגקייט וואס מען טוט, און אונז, אנדערש ווי דזשעק, זעמיר נישט פארנומען מיט צוזאמקלייבן פלעסטיק בעג'ס, מיר זענען פארנומען מיטן שלייפן דיאמאנטן - מיטן ערציען און מחנך זיין אונזערע קינדער, מיטן אויפבויען אונזער שטוב, א פלאץ פאר די שכינה צו רוען, מיר זענען פארנומען אויפצובויען וועלטן.

מיט איין גוט ווארט וואס דו געבסט פאר דיין קינד בויעסטו אים אויף, די גוט ווארט, די שמייכל, דאס וועט אים באגלייטן פארן גאנצן לעבן און ער וועט ביי זיך וויסן - איך בין גוט, מיין מאמע האלט פון מיר

מיט יעדעס מאל מען טוישט אדער באדט א קינד בויעט מען אויף וועלטן.

יא, די אלע זאכן זענען נישט קיין קליניגקייטן, מיר זענען פארנומען אויפצובויען די וועלט, מיר שטעלן אויף די קומענדיגע דור.

לאמיר בעטן דעם אייבערשטן מיר זאלן זוכה זיין זיך צו פרייען מיט אונזער ארבעט, מיר זאלן יעדן טאג דאנקען דעם אייבערשטן "שעשני כרצונו", וואס ער האט אונז אויסדערוועלט צו דעם חשוב'ן פליכט, זיך אינגאנצן איבערגעבן צו אים און זיך פרייען אויסצופירן דעם אייבערשטנ'ס ווילן.



אויפן וועג אהיים

צוזאמען ביים שיעור פארברענג. ווערן בעסער איך בענק. כאטש עפעס איך געדענק.

פארגעס דיין רעדל

פארט זיך א קאר,	א נאגל אויפ'ן וועג,	איך מוז דאס פלאץ,
א שיינע, א ווייסע,	א שארפע שטעכער,	פאר זיי שענקען,
שלעפט מיט זיך,	האט עס געמאכט,	האלטן די רעדער,
א שווערע משא.	פול מיט לעכער.	און זיי געדענקען.
אוועקגעלייגט,	חרוב געווארן,	איך ווארף זיי נישט,
אין זיין טראנק,	הונדערט פראצענט,	זיי בלייבן מיט מיר,
פול ביז'ן דאך,	יארן צוריק,	די רעדלעך זענען,
הויפנס דזשאנק.	ביי אן עקסידענט.	ווי א סאוועניר.
רעדער אלטע,	ער זאגט מיט חכמה,	ער מוז save'n,
שוין אפגעריבן,	דער באלעבאס,	ס'איז א must,
האבן זיך דארט,	א שאד פאר מיר,	א יעדע רעדל,
צאמגעקליבן.	צו ווארפן דאס.	וואס איז צו bust.
אסאך מאל אזוי,	יעדע רעדל,	מיט נאסטאלגיע,
ביים פארן אינמיטן,	קיין חילוק ווי אלט,	זיי ער באטראכט,
געכאפט האט עס,	יעדער פאר זיך,	רעדער צוריסענע,
טיפע שניטן.	א סיפור פארציילט.	אלט און צוקראכט.

צו הערן די גאנצע שיעור פונעם ראש ישיבה רופט 9191-444-212 - 9169-444-212

ביינאכט צופרי,
אין אלע שעות,
ער פארט מיט זיי,
אין זיינע מסעות.

פארט זיך א קאר,
א שיינע א ווייסע,
שלעפט מיט זיך,
א שוועכע משא.

שפאצירט זיך א איד,
א פנים, א בלאסע,
שלעפט מיט זיך,
א שוועכע משא.

זיין לעבנס רייזע,
איז אומאנגענעם,
ער שלעפט מיט זיך,
פיל אלטע pain.

אוועקגעלייגט,
אין זיין הארץ,
פול יעדע אָדער,
כמעט עס פלאצט.

א שאד ער געדענקט,
וואס איז געווען,
ער קען ווען לעבן,
געשמאק און באקוועם.

נאך פון אלס קינד,
טראומא אלטע,
שוועכע מעשיות,
הייסע קאלטע.

ווי היינט געדענקט ער,
די שלאקס רעגענען,
ער קען נישט פון דעם,
זיך געזעגענען.

געזאגט האט דער רבי,
פארקערט פון אלע,
ביי מיר איז שכחה,
א גרויסע מעלה.

דיין עבר לאז אפ,
לאז עס פון אונטער,
פארגעס דיין רעדל,
און לעב געזונטער.

הער אויס א צדיק,
אן אמת'ער חכם,
מאך דיר גרינגער,
דיינע דרכים.

בעט, "באשעפער העלף מיר,
פאלגן דעם רבי'ן,
מיט א גרינג הארץ,
אלעמען פארגעבן.

רייניג מיין הארץ,
ווי א פעדער לייכט,
איך זאל גלייבן אז דו,
האסט אלעס געמאכט."

מיינע רעדער אלטע,
זאל איך ווארפן,
לעבן מיט אמונה,
נאר דיר דארפן.



קונטרס היים

פרשת וירא
תשפ"ז

דער בעל ביטחון בלייבט פרייליך!

מילתא דבדיחותא
בינד צו דיין שיך

יארצייט
א שטיקל פון מיין קלייד

ספר המדות'ל
וועג מען טרינקט הייבט מען אן זינגען

יאָרצייט
פון דעם רבי'ן

דער היילִיגער
בעלזא רב
זי"ע

יאָרצייט:
כ"ב חשון

די קוּמענדִיגע וָואָך כ"ב חֶשְׁוָון גֶעפֶאלְט די יָאָרצַייט פוּן הרה"ק רַבִּי יִשָׂכָר דוֹב מִבֶּעלְזָא זי"ע.

וָואָס שְׁטֶעלְט אָפּ בְּלוּט?

אַ רַב אִיז אַמָאל גֶעקוּמֶען צוּם בֶּעלְזֶער רַב אוּן זִיךְ אוֹיסְגֶעֶרעדְט אִיבֶּער דִי פְּרָאבְּלֶעמֶען פוּן זַיין קְהִילָה. עֶר הָאט דֶערְצַיילְט פַֿאר'ן הַיילִיגֶן בֶּעלְזֶער רַב אַז זַיין קְהִילָה אִיז זַיֶיעֶר אָרֶעם אוּן עֶר מוּטְשֶׁעט זִיךְ מִיט גֶעלְט.

הָאט אִים דֶער בֶּעלְזֶער רַב זי"ע דֶערְצַיילְט אַ מָשָׁל:

עֶס אִיז אַמָאל גֶעוֶוען אַ סְטוּדֶנְט (אַיינֶער וָואָס הָאט זִיךְ גֶעלֶערְנְט צוּ וָוערְן אַ דָאקְטֶער), וָואָס הָאט יָארְן לַאנְג גֶעלֶערְנְט צוּ וָוערְן אַ גְרוֹיסֶער דָאקְטֶער. אַיידֶער עֶר הָאט בַּאקוּמֶען זַיין באשטעטיגונגס-צֶעטל אַז עֶר קֶען שׁוֹין עֶנְדְלִיךְ וָוערְן אַ דָאקְטֶער, הָאט עֶר זִיךְ גֶעדַארְפְּט שְׁטֶעלְן צוּ אַ פַֿארֶהֶער פַֿאר אַ גְרוֹיסְן פְּרָאפֶעסָאר וָואָס הָאט אִים פָֿארְגֶעלַייגְט אַסַאךְ שְׁאֵלוֹת.

דֶער מֶענְטְש הָאט גֶעדַארְפְּט עֶנְטְפֶֿערְן אוֹיף אַלֶע שְׁאֵלוֹת, אוּן אוֹיב עֶר וָואלְט גֶעקֶענְט עֶנְטְפֶֿערְן רִיכְטִיג, וָואלְט עֶר בַּאקוּמֶען דֶעם צֶעטֶל אַז עֶר קֶען זַיין אַ דָאקְטֶער.

דֶער פְּרָאפֶעסָאר הָאט אִים גֶעפְֿרֶעגְט אַיין שְׁאֵלָה אוּן נָאךְ אַיינְס, אוּן דֶער סְטוּדֶנְט הָאט אַלֶעס שַׁיין גֶעענְטְפֶֿערְט. נָאךְ אַ הַאלְבֶּע שָׁעָה פּוּן שְׁאֵלוֹת אוּן תְּשׁוּבוֹת וָואס אִיז גֶעפָֿארְן זַייֶער שַׁיין, הָאט אִים דֶער פְּרָאפֶעסָאר גֶעפְֿרֶעגְט נָאךְ אַיין שְׁאֵלָה:

"וָואס אִיז דִי רְפוּאָה פַֿאר אַ מֶענְטְש וָואס הָאט זִיךְ זַייֶער שְׁטַארְק צוּקַלַאפְּט אוּן עֶס בְּלוּט פּוּן אִים אָן אוֹיפְהֶער?"

הָאט דֶער סְטוּדֶנְט גֶעזָאגְט אַ נָאמָען פּוּן אַ גֶעווֶוסֶע מֶעדִיצִין וָואס שְׁטֶעלְט אָפּ דָאס בְּלוּט.

"אוּן אוֹיב מֶען הָאט נִישְׁט מִיט זִיךְ יֶענֶע מֶעדִיצִין, וָואס טוּט מֶען?"

הָאט דֶער סְטוּדֶנְט גֶעזָאגְט אַ נָאמָען פּוּן אַ צְוֵוייטֶע מֶעדִיצִין וָואס מֶען קֶען נוּצְן אַנְשְׁטָאט דִי עֶרְשְׁטֶע.

"אוּן אוֹיב מֶען הָאט אוֹיךְ נִישְׁט דִי מֶעדִיצִין מִיט זִיךְ, וָואס טוּט מֶען דָאן?" הָאט דֶער דָאקְטֶער וַוייטֶער גֶעפְֿרֶעגְט.

"מֶען נֶעמְט אַ שְׁטִיקְל בֶּגֶד אוּן מֶען בִּינְדְט עֶס שְׁטַארְק אַרוּם דֶעם פַֿאצִיֶענְט, אָפְּצוּשְׁטֶעלְן דָאס בְּלוּט."

אָבֶּער דֶער דָאקְטֶער הָאט וַוייטֶער גֶעפְֿרֶעגְט, "וָואס פַֿאסִירְט אָבֶּער אוֹיב מֶען הָאט נִישְׁט קַיין אִיבֶּערִיגֶע בֶּגֶד נֶעבְּן זִיךְ?"

דָא אִיז דֶער סְטוּדֶנְט שׁוֹין גֶעוָוארְן פַֿארלוֹירְן אוּן נִישְׁט גֶעוואוּסְט וָואס צוּ עֶנְטְפֶֿערְן. עֶר הָאט גֶעטְרַאכְט אוּן גֶעטְרַאכְט, בִּיז עֶר הָאט צוּם סוֹף גֶעזָאגְט פַֿארְן פְּרָאפֶעסָאר: "אִיךְ וַוייס נִישְׁט."

דֶער פְּרָאפֶעסָאר הָאט זִיךְ אַנְטשׁוּלְדִיגְט אוּן גֶעזָאגְט אַז עֶר קֶען אִים נִישְׁט גֶעבְּן דֶעם צֶעטֶל וָואס בַּאשְׁטֶעטִיגְט אַז עֶר מֶעג וָוערְן אַ דָאקְטֶער.

דֶער סְטוּדֶנְט אִיז גֶעוָוארְן זַייֶער אַנְטוֹישְׁט אוּן גֶעפְֿרֶעגְט: "אִיךְ הָאב דָאךְ גֶעענְטְפֶֿערְט גוּט אוֹיף אַלֶע שְׁאֵלוֹת, צוּלִיב אַיין קְלֵיינֶע שְׁאֵלָה וָועט אִיר מִיר אָפְּהַאלְטְן?"

הָאט אִים דֶער פְּרָאפֶעסָאר גֶעזָאגְט: "וִויאַזוֹי קֶען מֶען גֶעבְּן אַ בַּאשְׁטֶעטִיגוּנְג

פַּאר אַ מָענְטְשׁ צוּ וָוערְן אַ דָאקְטָער, אוֹיבּ עֶר וֵוייסְט נִישְׁט אַז אִין אַ פַּאל וָואס מָען זָעט אַ מָענְטְשׁ בְּלוּטִיגְן אוּן עֶס הֶערְט נִישְׁט אוֹיף, אוּן מָען הָאט נִישְׁט קַיין שְׁטִיקְל בֶּגֶד, רַייסְט מָען אַרָאפּ פּוּן דִי אֵיבֶּערְשְׁטֶע קְלֵיידֶער אוּן מָען לוֹיפְט רַאטעוָוען אַ מָענְטְשׁ?!"

דָער הֵייליגֶער בַּעלְזֶער רָב הָאט גֶעעֶנְדִיגְט דָעם מָשָׁל אוּן גֶעזָאגְט פַארְן רָב:

"דָאס זֶעלְבֶּע זָאג אִיךְ דִיר; דִי אַלֶע צָרוֹת וָואס מָען לַיידְט בַּיי אַייךְ אִין שְׁטָאט אִיז נָאר צוּלִיבּ דֶעם וָואס אֵיינֶער וויל נִישְׁט אָפְּרַייסְן אַ שְׁטִיקְל פּוּן זִיךְ פַּאר אַ צְוֵוייטְן."

דָאס מֵיינְט אַז דִי מָענְטְשְׁן פּוּן יֶענֶע שְׁטָאט הָאבְּן נִישְׁט גֶעטוּן קַיין חֶסֶד אֵיינֶער מִיטְ'ן צְוֵוייטְן, אוּן אַז מָען טוּט נִישְׁט קַיין חֶסֶד אִיז נִישְׁטָא קַיין בְּרָכָה.

מִיר לֶערְנֶען זִיךְ אָפּ פּוּן דֶעם אַז וֶוען עֶס אִיז דָא שָׁלוֹם, זֶענֶען דָא אַלֶע בְּרָכוֹת. דָער אֵייבֶּערְשְׁטֶער הָאט זַייעֶר לִיבּ וֶוען אִידְן לֶעבְּן בְּשָׁלוֹם אוּן טוּען חֶסֶד אֵיינֶער מִיטְ'ן צְוֵוייטְן, אָבֶּער חָלִילָה וֶוען מָען קְרִיגְט זִיךְ אִיז נִישְׁטָא קַיין בְּרָכָה.

זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ.







ס'קומט עפעס פריש
וואַרט מיט שפאַנונג

טרעף סו חילוקים צווישן די צוויי בילדער

זיי זאן צרשטערט הערן דיין אמאל אויסקוקן!
לכבוד שבת קודש!

משפחת גלילק

דֶּרֶךְ אֶרֶץ.

צִירִי דֶערצַיילְט: אַלֶע מֵיידְלֶעךְ הָאבֶּן זַייעֶר לִיבּ דִי אָנְהוֹיבּ פּוּן אַ נַייעֶ סְקוּל יָאר. אַלֶעס פִּילְט אַזוֹי פְּרִישׁ אוּן נַיי. נַייעֶ לֶערֶערִינְס, נַייעֶ לִימוּדִים, אַסַאךְ מָאל הָאט מָען אוֹיךְ נַייעֶ שִׁיךְ.

אוּנְזֶער אִידִישׁ לֶערֶערִין פּוּן דִי יָאר אִיז אוֹיךְ נַיי, נִישְׁט נָאר נַיי פַּאר אוּנְזֶער קְלַאס, נָאר זִי אִיז יֶעצְט גֶעוָואָרן אַ לֶערֶערִין. מִיס בֶּענָעט אִיז זַייעֶר אַ גוּטָע לֶערֶערִין.

זִי דֶערצַיילְט דִי פַּרְשָׁה מִיט אַזוֹיפִיל אִינְטֶערֶעסַאנְטָע מֶדְרָשִׁים. אוֹיךְ לֶערְנָען מִיר שַׁיינֶע מִדּוֹת אוּן אַסַאךְ אִינְטֶערֶעסַאנְטָע זַאכְן.

מִיס בֶּענָעט הָאט מִיר גֶעזָעצְט בַּיי דִי לֶעצְטָע שׁוּרָה. נָעבֶּן מִיר, אוֹיךְ מַיין רֶעכְטָע זַייט, זִיצְט .... אִיךְ וִויל עֶנְק נִישְׁט זָאגְן אִיר עֶכְטָע נָאמָען, וַוייל אִיךְ וִויל נִישְׁט חַס וְשָׁלוֹם רֶעדְן לָשׁוֹן הָרָע. אִיךְ וֶועל אִיר אָנְרוּפְן מַלְכִּי.

מַלְכִּי אִיז אַ וואוֹלֶע מֵיידְל, אָבֶּער זִי אִיז אַבִּיסְל נִישְׁט צוּפְרִידְן. אַזוֹי מֵיין אִיךְ. אִיךְ טְרַאכְט אַז מַלְכִּי וִויל בֶּאֱמֶת זַיין וואוֹיל אוּן זִיךְ פִּירְן מִיט גוּטָע מִדּוֹת. אִיךְ דַאוֶוען פַּאר אִיר אַז זִי זָאל הָאבֶּן כֹּחַ זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן אוֹיף אִיר יֵצֶר הָרָע. אָבֶּער דֶערְוַויל הָאט דֶער אַייבֶּערְשְׁטֶער אִיר גֶעלַייגְט אִין מַיין קְלַאס, אוּן נִישְׁט נָאר דָאס, נָאר אוֹיךְ גְלַייךְ נָעבֶּן מִיר.

מַיין מַאמָע הָאט מִיר גֶעגֶעבֶּן אַן עֲצָה אָנְהוֹיבּ יָאר, אַז יֶעדֶע צוּפְרִי וֶועט אִיךְ גֶיי אַרוֹיס פּוּן הוֹיז, זָאג אִיךְ אַ שְׁטִילֶע תְּפִלָּה צוּ דֶער אַייבֶּערְשְׁטֶער. "הַייליגֶער בַּאשֶׁעפֶּער, הֶעלְף אִיךְ זָאל קוּקְן גוּט אוֹיף מַלְכִּי. אוּן אוֹיךְ אַלֶע מֵיידְלֶעךְ. אוּן אַז אִיךְ זָאל הָאבֶּן נָאר גוּטָע עֶרְלִיכָע חַבֶרְ'טָעס".

אַפָּאר טָעג נָאךְ סוּכּוֹת, נָאכְ'ן פְּלַייסִיג לֶערְנָען דִי עֶרְשְׁטָע הַאלְבּ פּוּן דִי טָאג, הָאבֶּן מִיר רוּאִיג פַּארְבְּרֶענְגְט אִינְדְרוֹיסְן בַּיי הַפְּסָקָה. פְּלוֹצְלִינְג גֶעבְּט זִיךְ מַלְכִּי אַ רוּף אָן, "מִיס בֶּענָעט אִיז אֲפִילוּ נִישְׁט אַזַא גוּטָע לֶערֶערִין, זִי אִיז אַזוֹי שְׁטֶרֶענְג, זִי לָאזְט נִישְׁט אָטֶעמָען. וֶוער זָאגְט מְ'דַארְף אִיר פָּאלְגְן? זִי אִיז סִיי וִוי נָאךְ אַ מֵיידְל."

אִיךְ בִּין גֶעבְּלִיבְּן שְׁטֵיין פַּארְפְּרוֹירְן אוֹיף מַיין פְּלַאץ. אִיךְ הָאבּ נִישְׁט גֶעקֶענְט גְלֵייבְּן וִוי אַזוֹי אַ מֵיידְל קֶען אַזוֹי רֶעדְן אוֹיף אַ לֶערֶערִין. נִישְׁט קֵין חִילּוּק וִוי שְׁטֶרֶענְג דִי לֶערֶערִין אִיז, דַארְף מָען זַיין זַייעֶר דֶרֶךְ אֶרֶץ דִּיג.

אַפָּאר מֵיידְלֶעךְ וָואס הָאבְּן גֶעשְׁטַאנֶען נָעבְּן מַלְכִּי הָאבְּן צוּגֶעשָׁאקְלְט מִיט זַייעֶר קָאפּ. אִיךְ מֵיין, זַיי הָאבְּן אֶפְּשֶׁר מוֹרָא גֶעהַאט פּוּן מַלְכִּי. וָואס אִיז דָא צוּ מוֹרָא הָאבְּן פּוּן אַ מֵיידְל? וָואס קֶען זִי שׁוֹין טוּן? מוֹרָא הָאבְּן דַארְף מָען נָאר פּוּן דִי בַּאשֶׁעפֶּער, אָבֶּער פּוּן אַנְדֶערֶע קִינְדֶער וָואס פִּירְן זִיךְ אוֹיף מִיט נִישְׁט גוּטָע מִידּוֹת, דַארְף מָען זִיךְ נִישְׁט דֶערְשְׁרֶעקְן. דִי פְּרָאבְּלֶעם אִיז גֶעווֶוען אַז אִיךְ הָאבּ גֶעוֶוען אַזוֹי שָׁאקִירְט פּוּן וָואס מַלְכִּי הָאט גֶעזָאגְט אַז אִיךְ הָאבּ גָארְנִישְׁט גֶעקֶענְט רֶעדְן.

נָאךְ הַפְּסָקָה אִינְמִיטְן לֶערְנָען, הָאבּ אִיךְ פְּלוֹצְלִינְג גֶעזָען אַ קְלֵיין צֶעטֶעלְע גֶעבְּט אַ פְּלִי אַרוֹיף אוֹיף מַיין טִישׁ.

אִיךְ הָאבּ בַּאמֶערְקְט אוֹיךְ מַלְכִּי׳ס פָּנִים אַ קְלֵיינְטְשִׁיגְע שְׁמֵייכְל. אִיךְ הָאבּ פַּארְשְׁטַאנְען אַז זִי הָאט מִיר גֶעשִׁיקְט דִי צֶעטְל שְׁטִילֶערהֵייט אִינְמִיטְן לֶערְנֶען.

אִין מַיין קָאפּ הָאט פְּלוּצְלִינְג אָנְגֶעהוֹיבְּן צוּ שְׁרֵיעֶן קוֹלוֹת. דִי יֵצֶר הָרָע הָאט מִיר גֶעזָאגְט, "יֶלֶיין דִי צֶעטְל, עֶס אִיז מִן הַסְּתָּם אַזוֹי אִינְטֶערֶעסַאנְט, רִיכְטִיג?" אוּן דוּ וֶועסְט עֶס צוּרִיקְשְׁרַייבְּן פַּאר מַלְכִּי."

דִי יֵצֶר טוֹב הָאט מִיר גֶעזָאגְט, "נֵיין צוּרִי, חַס וְשָׁלוֹם, אַ לֶערֶערִין דַארְף מֶען מְכַבֵּד זַיין. מֶען מוּז זַיין דֶרֶךְ אֶרֶץ׳דִיג, מֶען דַארְף זִיךְ צוּהֶערֶן אוּן פָּאלְגְן. מֶען טָאר נִישְׁט זַיין פַּארְנוּמֶען מִיט אַנְדֶערֶע מֵיידְלֶעךְ."

אַזוֹי הָאט מַיין קָאפּ גֶעפְּלוֹיגְן צְווישְׁן, "יָא לֵיינֶען", אָדֶער "נִישְׁט לֵיינֶען", אִיךְ הָאבּ שְׁנֶעל גֶעזָאגְט אָן אַ קוֹל נִישְׁט צוּ שְׁטֶערְן דִי קְלַאס, "הֵייליגֶער בַּאשֶׁעפֶער, הֶעלְף מִיךְ דָא". אוּן גְלַייךְ הָאבּ אִיךְ בַּאקוּמֶען דִי כֹּחַ צוּ רוּאיגֶערהֵייט אַרַאפְּשְׁטוּפְּן דִי צֶעטְל פּוּן מַיין טִישׁ, אוּן זִיךְ מַאכְן וִוי אִיךְ וֵוייס נִישְׁט וָואס דָאס אִיז.

אִיךְ הָאבּ בַּאמֶערְקְט וִוי מַלְכִּי פְּרוּבִּירְט מִיר צוּ וִוינְקֶען אַז אִיךְ זָאל עֶס אוֹיפְהֵייבְּן. אִיךְ הָאבּ נָאכְאַמָאל גֶעבֶּעטְ.

דֶער בַּאשֶׁעפֶער זָאל מִיר הֶעלְפְּן, אוּן שִׁכּחַ אֵייבֶּערְשְׁטֶער, בִּיז לָאנְטְשׁ בִּין אִיךְ גֶעווֶען דֶרֶךְ אֶרֶץ׳דִיג אוּן מִיטְגֶעהַאלְטְן וָואס מִיר הָאבְּן גֶעלֶערְנְט.

אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, נֶעקְסְטֶע וָואךְ וֶועל אִיךְ אַייךְ דֶערְצֵיילְן וָואס הָאט וַוייטֶער פַּאסִירְט.



דעם רביניס חדר

טרעף צו

וויאזוי קען זיין א מענטש צאלט געלט, מען נעמט עפעס אוועק פון אים און מען לייגט עס אין מיסט?

שאלה און ענטפער פון פאריגע וואך:

וויאזוי קען מען מאכן פון פופציג אמעריקאנער מטבעות אז ס'זאל אויסקומען איין דאלער?

פינף און פערציג פעניס, צוויי דיימס, צוויי ניקלס, און איין קוואדער.

אדער פערציג פעניס, אכט ניקלס, און צוויי דיימס



מילתא דבדיחותא

10 מאל אראפגעפאלן

א מענטש האט אמאל געקויפט א פלאש בראנפן און ער האט זיך געגרייט אהיימצופארן מיט זיין ביציקל.

ער האט אבער געטראכט צו זיך, וואס וועט זיין אויב וועל איך אראפפאלן פונעם ביציקל און די פלאש וועט זיך צעברעכן?

האט ער דעריבער געטרונקען די גאנצע פלאש און איז אהיימגעפארן.

אנקומענדיג אהיים זאגט ער צו זיין ווייב, "נאך א מזל איך האב אויסגעטרינקען די גאנצע פלאש פאר איך בין ארויסגעפארן, ווייל איך בין טאקע צען מאל אראפגעפאלן פון די ביציקל אינמיטן וועג"...

בינד צו דיין שיך

א קארגער עושר זעט אמאל ווי אן ארימאן שלעפט זיך די פיס. פרעגט ער אים, "וואס איז דאס"?

זאגט דער ארימאן אז די זויל פונעם שיך איז אביסל אראפגעריסן, ממילא איז שווער צו וואקן.

דער עושר נעמט ארויס א בינטל געלט ארומגענומען מיט א ראבער בענד (גומי), און דער ארעמאן עפנט גרויס די אויגן פול מיט פרייד, און דער עושר זאגט, "דאס וועט דיר העלפן"! ער נעמט ארויס די געלט פונעם ראבער בענד (גומי), און ער געבט אים די ראבער בענד (גומי). "דא בינד צו דיין שיך"....

ספר המדות'ל

אֲכִילָה

טו. מַה כְּשֶׁאָדָם שׂוֹתֶה מַתְחִיל לְזַמֵּר וּלְנַגֵּן וְלֹא כֵן בַּאֲכִילָתוֹ, מֵחֲמַת שֶׁאָמְרוּ שִׁירָה עַל הַבְּאֵר וְלֹא אָמְרוּ שִׁירָה עַל הַמָּן.

דָּאס וָואס מָען זָעט אַז וָועַן אַ מֶענְטְש טְרִינְקְט, הוֹיבְּט עֶר אָן צוּ זִינְגֶען, אוּן וָוער עֶר עֶסְט מַאכְט עֶס אִים נִישְׁט זִינְגֶען, דָּאס אִיז וַוייל דִּי אִידְן הָאבְּן גֶעזִינְגֶען שִׁירָה אוֹיפְ'ן בְּאֵר, זֵיי הָאבְּן גֶעזִינְגֶען אַ דַּאנְק צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיפְ'ן שְׁטֵיין פוּן וָואס זֵיי הָאבְּן בַּאקוּמֶען וַואסֶער, אוּן זֵיי הָאבְּן נִישְׁט גֶעזִינְגֶען צוּם אֵייבֶּערְשְׁטְן אוֹיף דִּי מָן וָואס זֵיי הָאבְּן בַּאקוּמֶען צוּ עֶסְן.

בחידה טובה

1. וועלכע ראש חודש זאגט מען גאנץ הלל, און וועלכע ראש חודש זאגט מען בכלל נישט קיין הלל?

חידות און ענטפערס פון פאריגע וואך:

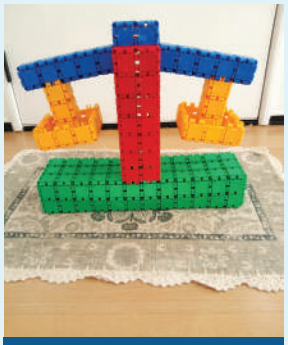
וואו איז דא אין די תורה פינף וועריטער אין א צו, יעדע וואריט האט נאר צוויי אותיות?

נח, את שם, את חם.

כאן בשטן



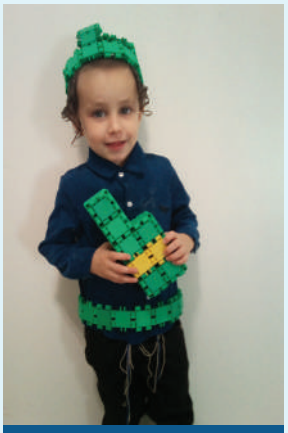
אברהמי יאקאבאוויטש



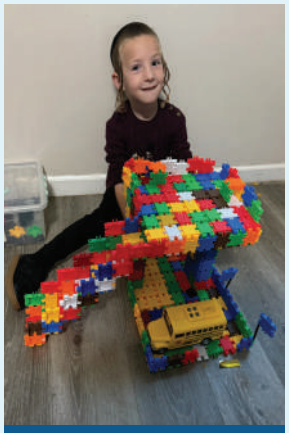
אדי הייַמליך



אליעזר שלמה אפפעל



יושע שטייבערג



אליעזר שלמה וועבערמאן



משפחת אינדיג 24 האשקי



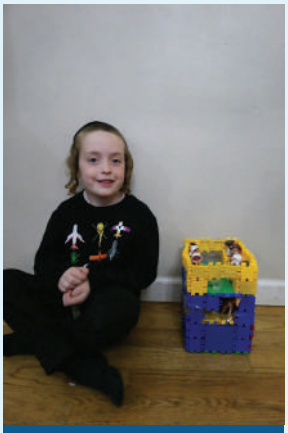
משה און דוד מזרחי



יחזקי דעפריס – ספר תורה



נחמן נתן רוטה



צבי דוב איצקאוויטש



יחזקי און מאטי דעפריס



אדי פעלדמאן



ביניש לעזער



סאבי טייטלבוים



משפחת לעזער



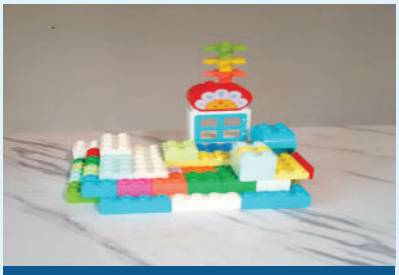
משה שטיין



משפחות וויינבערגער



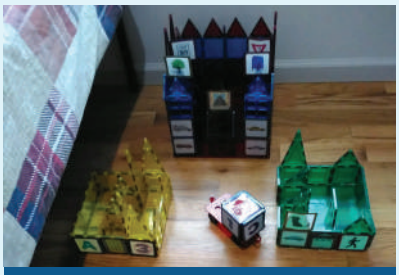
פייגי בוים



פייגי עקשטיין



קיילי און עטי וויס



פייגי אסתי און אדי פינטער



סילקי ראטענבערג

10

בָּאד בַּיַּא בְּטָמוֹן

אין קוּרְצָן פּוּן פְּרִיעָר.

בָּערְל פַארְדִינְט זַיינָע
6 קָאפִּיקְעס פּוּן
הַאקֶן הָאלְץ אוּן
הַאנְדלְט זִיךְ אַיין
פַּיינָע פְּלַיישׁ מִיט וַויין.

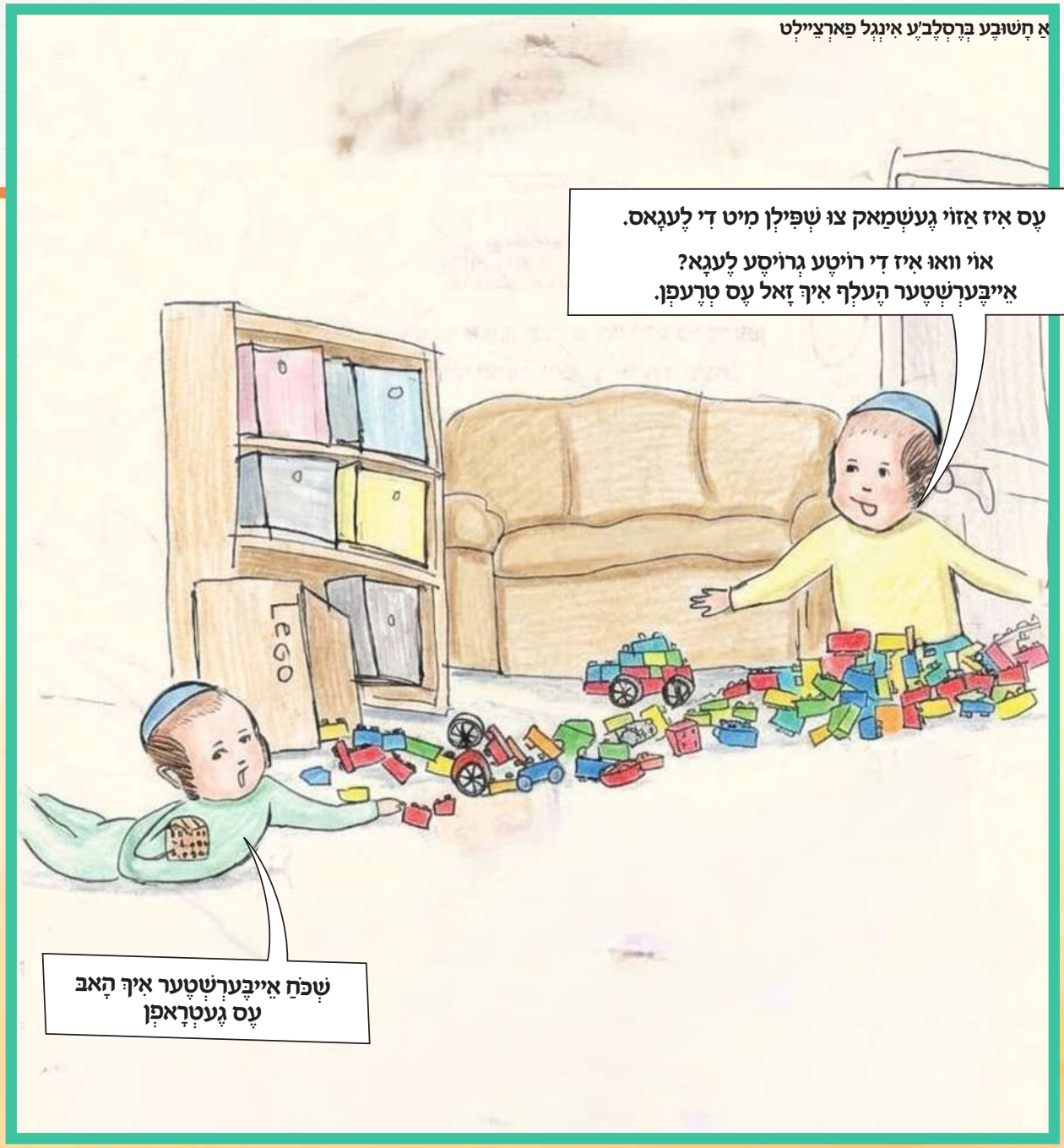
לֵיינְט וַוייטֶער קוּמְעְנְדִיגְ וָואךְ אי"ה.

ישראל דוד העסקעל

מיט תפלה



אַ חָשׁוּבָע בְּרָסְלָבְ׳ע אינְגל פַארצַיילְט



געמאלן דורך: ח. וועבערמאן

די מעשה פון תפילה ווערט געזומען פון "קול ברסלב" האטליין. לאזט איר׳ן אייער מעשה, און די בעסטע מעשה וועט ווערן געמאלן.



טרעף די וואָרטער

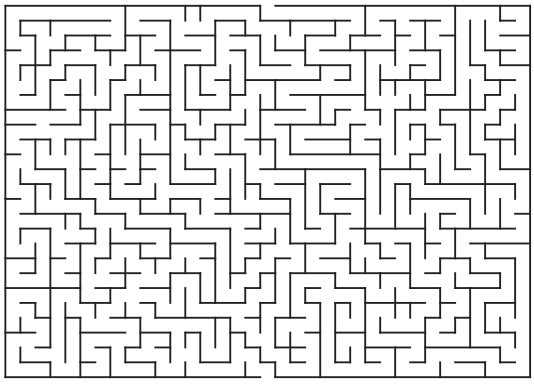
ד	א	ט	מ	כ	פ	מ	א	ב	ע	ר
ד	א	ו	כ	י	ר	ה	ע	ל	פ	נ
ז	א	כ	י	ז	א	י	נ	נ	ג	ע
ב	ג	ד	ז	ב	ד	ו	נ	י	ד	ג
ל	ע	ו	א	ג	ס	ע	י	י	א	נ
י	ב	מ	ל	ע	ק	ז	ח	ס	ר	ע
י	נ	ה	ט	נ	נ	ס	י	ע	פ	ר
ב	י	ר	ע	ע	ע	ו	י	י	ת	ב
נ	ב	ד	מ	ש	פ	י	ל	נ	ט	ר
ח	ע	נ	ע	מ	ז	מ	א	מ	ע	א
ג	א	י	ז	ש	פ	י	ל	נ	מ	פ
נ	ע	ו	נ	ו	א	ר	מ	ט	י	ע
א	ז	ז	נ	ב	ק	ע	א	ס	ט	נ
י	ש	ט	ו	ב	נ	ק	י	ד	ע	ז
נ	כ	ט	א	נ	ע	ט	י	מ	ב	ע
ס	ש	א	מ	י	ט	ק	ס	ע	ל	א
ב	ל	י	י	ב	נ	ל	י	י	ג	נ

מען דארף טאקע שפילן און מען דארף פ;ארברענגען מיט חבר׳טעס, עס איז זייער געזונט זיך אויס צו געבן מיט שפילן וכדומה, אבער מען דארף געדענקען אז אויב די מאמע בעט מען זאל בלייבן אין שטוב העלפן דארף מען אלעס לייגן אין די זייט און בלייבן אין שטוב

(עפּעס אַנדערש צו טאָן תשפ"ז)

טרעף די וועג

טרעף די וועג ארום צו פליען מיט דיין בייק! (נאר וועז די מאמע לאזט...)





דאראם איר א שיינע קארטל

די פילע הפצה קארטלער
וואס וועט ברענגן נאך א איד
נענטער צום אייבערשטן,
ספעציעל יעצט זומער וועו די
קארטלער זענען גאר
פאפולער.











*srulitheskel



צו באקומען בי קרן הדפסה #104 718-387-2691 אדער אין בהמ"ד האשקי בי די הפצה לאקער

פאר סיי וועלכע הערות ביטע רופט אריין קרן הדפסה

שיחה און מעשה

טרעף צו
וועלכע
שיחה
פון רבי'ן
זערמאנט
זיך זעם
בילד



ענטפער פון
פאריגע וואך:

דער הייליגער רבי זאגט מ'דארף
טרעפן ביי זיך א נקודה טובה